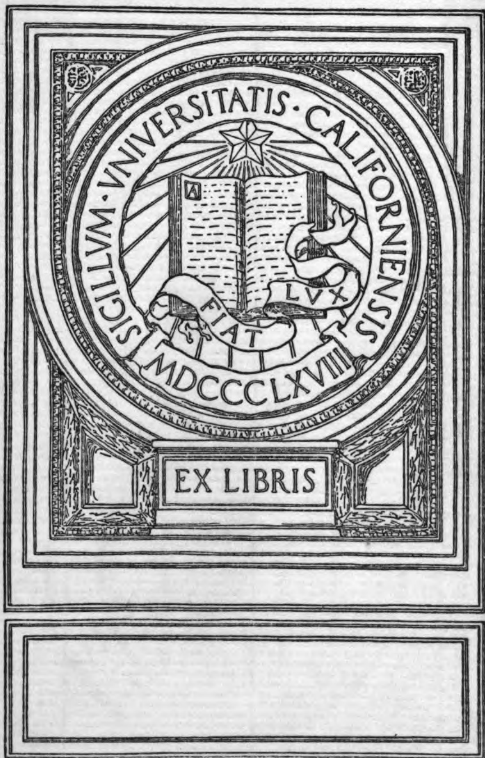

SIGILLVM · VNIVERSITATIS · CALIFORNIENSIS
FIAT LVX
MDCCCLXVIII
EX LIBRIS

Íslendinga sögur

31

Hallfreðar saga

Búið hefir til prentunar

Benedikt Sveinsson

Reykjavík - 1929

Bókaverslun Sigurðar Kristjánssonar

Herbertsprent

HALLFREÐAR SAGA

....

BÚIÐ HEFIR TIL PRENTUNAR

BENEDIKT SVEINSSON

REYKJAVÍK — 1929

BÓKAVERSLUN SIGURÐAR KRISTJÁNSSONAR

Prentstofa
Herbert M. Sigmundsson
Bankastræti 3.

Formáli.

Hallfreðar saga hefir geymst í handritum í tvennskonar gervi. Skilr þó eigi að efni, heldr að orðfœri. Eldri gerð sögunnar er í inni ágætu *Möðruvallabók*, 132 í arkarbroti í safni Árna Magnússonar, sem rituð er á öndverðri 14. öld. Er skinnbókar þessarar víða getið í formálum Íslendinga sagna. Dr. Guðbrandr Vigfússon gaf söguna fyrst út eftir þessu handriti í útgáfu þeirri, er nefnist Fornsögur (Vatnsdœlasaga, Hallfreðarsaga, Flóamannasaga), Leipzig 1860. Eftir þessari útgáfu er sagan prentuð í Íslendingasögum Sigurðar Kristjánssonar, Valdemar Ásmundarson bjó til prentunar, Reykjavík 1901. — Í útgáfu þeirri, er hér birtist, er og farið eftir útgáfu dr. Guðbrands um meginmál sögunnar, að öðru en því, að stafsetning er nokkuð breytt til samrœmis við aðrar sögur, er Sigurðr Kristjánsson hefir gefið út. Vísurnar eru og leiðréttar samkvæmt fornkvæðasafni dr. Finns Jónssonar háskólakennara (»Den norsk-islandske Skjaldedigtning«).

Lengri sagan er fléttuð inn í sögur Óláfs konungs Tryggvasonar og hafa afritarar aukið hana með orðalengingum. Er hún nefnd Hallfreðar þáttr vandræðaskálds í Flateyjarbók. Sums staðar er hún þó orðrétt sem í Möðruvallabók og er allt ein frásögn frá öndverðu, enda efni sögunnar ið sama. Þessi gerð sögunnar kom fyrst út í sögu Óláfs Tryggvasonar, Skálholti 1689, síðan í Fornmannasögum 1826—1827 og í Flateyjarbók 1860.

Sagan hefir komið út í þýðingum á ýmsum tungumálum, ýmist öll eða kaflar úr henni, svo sem ensku, latínu [þýðing Sveinbjarnar Egilssonar í Scripta historica Islandorum 1828—1829], sœnsku, dönsku og þýzku. Kvæðin hafa og verið birt og tekin til meðferðar í mörgum ritgerðum og kvæðaútgáfum.

Talið er, að Hallfreðarsaga sé í letr fœrð um 1200. Hallfreðr var merkilegt skáld. Auðséð er, að hann hefir verið allmjög snortinn af skáldskap Einars skálaglamms, sem sést af brotunum úr Hákonardrápu, er minnir á Velleklu Einars. Í erfidrápu Óláfs konungs bregðr og fyrir bergmáli eftir Glúmi Geirasyni. Annars lýsa vísur Hallfreðar og kvæði einkarvel skaplyndi hans, gáska í œsku og nokkurri ófyrirleitni, baráttu milli heiðni og kristni, ást og aðdáun á Óláfi konungi og loks á dauðadœgri ótta við helvíti, því að »ungr vask harðr í tungu«. Kvæði hans eru heldr auðskilin; eru því skýringar við þau í skemra lagi.

Benedikt Sveinsson.

Hallfreðar saga.

Þorvaldr hét maðr ok var kallaðr skiljandi. Hann bjó í eynni Ylfi á Hálogalandi. Hann átti konu þá, er Þorgerðr hét ok var Hallfreðardóttir. Galti hét bróðir hennar; hann var ríkr maðr ok bjó í Sogni. Synir Þorvalds váru þeir Óttarr ok Þorkell silfri, ok var Þorkell laungetinn. Ingjaldr hét maðr, er þar bjó enn í eynni; hans son hét Ávaldi. Óttarr var með Ingjaldi. Sokki hét víkingr einn mikill ok illr viðreignar; hann fór víða með hernaði ok var vinr Gunnhildarsona, því at þeir váru þá yfir Noregi. Hann kom um nótt á bœ Þorvalds, ok segir mönnum sínum, at þar muni gott fang í hendr bera, er auðigr maðr bjó fyrir — »ok skulu vér bera eld at bœnum«. Ok svá gera þeir. Þorvaldr gekk til dura ok spyrr, hverr fyrir eldinum réði. Sokki sagði til sín. »Hvers gjöldum vér at?« segir Þorvaldr, »ek

man eigi mótgerðir mínar við þik«. Sokki segir: »Ekki förum vér víkingar at því; viljum vér hafa líf þitt ok fé«. »Á því munu þér nú vald eiga at sinni«, segir Þorvaldr. Nú sœkja víkingar at bœnum með eldi ok vápnum, ok lýkr svá, at Þorvaldr brann þar inni við fimtánda mann, en nökkurir kómusk brott ór eldinum. Víkingar tóku fé þat allt, er þeir máttu með komask. Sumt lið Sokka fór til bœjar Ingjalds ok lögðu þar eld í hús. Hann gekk til dura ok beiddi mönnum útgöngu, en þess var engi kostr. Þá gekk Ingjaldr at sveinunum, Óttari ok Ávalda, ok mælti: »Þat er líkast, at liðin sé mín örlög, en gjarna vilda ek koma ykkr ór eldinum ok mætti þit njóta lengri forlaga; skal ek skjóta ykkr út um laundyrr, ok væri ykkr nóg efni til seld at hefna þessa, ef þit fengið nökkura uppreist«. Þeir svara, at vera mundi vilinn til, — »en eigi sjám vit efni okkur til þess at svá búnu«. Síðan var þeim skotit út um laundyrr einar ok kómusk þeir með reyk í brott, ok hlaupa út á eyna, en fyrir gný ok eldsgangi, ok þat er þeir váru eigi feigir, þá kómusk þeir undan ok til eins bónda, er þar bjó í eynni. Óttarr mælti þá: »Viltu flytja okkr til lands?« Bóndi kendi þá ok flutti þá til lands. Þar kómu þeir, er síldferja var ok menn á norðan

ór Vágum. Þeir sögðusk vera fátœkir sveinar ok kómu sér þar í þjónostu. Þeir fara þar til, er þeir koma suðr um Sognsæ; þá segja sveinarnir, at þeir vilja þar inn í fjörðu — »eigu vit hér frændr fyrir«. Stýrimaðr mælti: »Þat skal nú sem þit vilið, eða munu þit hér eigi verr komnir, en þar sem vér tókum ykkr? hafi þit vel þjónat ok munu þit brátt brugðnir við meira«. Síðan skildu þeir. Síð dags kómu þeir til Galta, móðurbróður Óttars, ok settusk utarlega. Galti gekk at þeim ok spurði, hverir þeir væri. Óttarr sagði satt til þeira. »Þá er skapleg kváma ykkur«, segir Galti, »ok gangið til sætis«. Þar váru þeir í góðu yfirlæti sjau vetr eða átta, ok gerðusk gervilegir menn. Þá var orrusta á Fitjum, er Hákon konungr fell, en Gunnhildarsynir tóku ríki. Þat var einn dag, er Galti mælti: »Svá virði ek Óttarr, sem þú sér fyrir ykkr fóstbrœðrum, ok vænti ek, at þú verðir framkvæmdarmaðr, en nú er sú öld í Noregi, at ek treystumk eigi at halda ykkr hér með mér. Nú vil ek fá ykkr kaupeyri, ok skulu þit sigla vestr til Englands ok vita, hvern veg þat vill takask«. Óttarr kvaðsk hans ráðum hlíta vilja. Selt hafði Galti jarðir þeira ok tekit fyrir lausafé. Nú fara þeir ór landi fóstbrœðr, Óttarr ok Ávaldi, vestr til Englands ok afla sér fjár. Þrjá vetr eða fjóra

váru þeir í siglingum til Englands ok áttu þá stórfé. Þeir fóru þá til Orkneyja ok váru þar vel metnir af góðum mönnum. Óttarr mælti þá til Ávalda: »Þat leikr mér í skapi at kaupa Íslandsfar ok ráðask þangat, en þó vilda ek, at vit hefndim áðr feðra okkarra en vit losnaðim brott með öllu«. Ávaldi bað hann fyrir sjá. Síðan keyptu þeir sér skip gott ok réðu þar menn til, ok sigla nú til Noregs, ok kómu í Sogn til Galta, ok sögðu honum sína ætlan. Galti segir: »Þat berr vel til, Sokki liggr héðan skamt í brott á einu skipi, ok sefr á landi um nætr í einu lofti; skal ek fá ykkr mann þann, er allt er kunnigt fyrir ok Sokki mun sízt varask.

2. Nú fóru þeir frá skipi sínu, Óttarr ok Ávaldi, ok sá maðr með þeim, er Steinn hét. Þeir kómu síð um kveld at bœ þeim, er Sokki svaf at um nætr ok Sóti bróðir hans. Steinn fór einn til bœjar ok kom sér brátt í tal við þá Sóta ok drakk með þeim um kveldit, ok er þeir gengu til svefns ok upp í loftit, þá gerði Steinn þeim Óttari vísbending. Þeir Sóti váru sjau saman í göngu ok kómu í loftit ok ætluðu at afklæðask. Þá kómu þeir Óttarr at, ok leggr hann þegar með sverði til Sokka neðan undir brynjuna ok svá upp í smáþarmana, ok fekk Sokki þegar bana. Ávaldi hjó

með sverði til Sóta ok af honum báða þjóhnappana. Síðan hljópu þeir út allir ok létu myrkrit gæta sín. Þeir kómu til skips síns ok heldu þegar í haf ok fengu góðan byr, ok þótti þeira ferð allsköruleg orðit hafa. Gunnhildr spyrr þetta ok kvað þat mein, at hon hafði eigi þá menn augum leitt, er vini hennar höfðu drepit ok skammat — »en ek veit þó«, segir hon, »hverir gert hafa«. Þeir Óttarr kómu í Blönduós fyrir norðan land, ok váru þá numin lönd öll. Óttarr keypti land í Grímstungum í Vatnsdal at þeim manni, er Einarr hét, ok gaf honum við kaupskipit. Óttarr gerði bú. Ávaldi var með Óttari enn fyrsta vetr. Um várit keypti hann land at Knjúki í Vatnsdal; hann fekk þeirar konu, er Hildr hét, dóttir Eyvindar sörkvis; dóttir þeira hét Kolfinna; hon var væn kona ok ofláti mikill. Óláfr hét maðr, er bjó at Haukagili; hann var auðigr maðr ok átti þá konu, er Þórhalla hét ok var dóttir Ævars ens gamla. Aldís hét dóttir þeira ok var sköruleg kona; hennar bað Óttarr ok fekk með miklu fé; son þeira hét Hallfreðr, en annarr Galti; dóttir þeira hét Valgerðr, ok var allra kvenna fríðust. Óláfr at Haukagili fóstraði Hallfreð, ok var hann vel haldinn þar. Hann var snemma mikill ok sterkr, karlmannlegr ok skolbrúnn nökkut ok heldr nefljótr,

jarpr á hár ok fór vel; skáld var hann gott ok heldr níðskárr ok margbreytinn; ekki var hann vinsæll. Þorsteinn Ingimundarson var þá höfðingi í Vatnsdal. Hann bjó at Hofi, ok þótti mestr maðr þar í sveitum. Hann var vinsæll ok mannheillamaðr mikill. Ingólfr ok Guðbrandr váru synir hans. Ingólfr var vænstr maðr norðanlands; um hann var þetta kveðit:

(1) Allar vildu meyjar
með Ingólfi ganga
þær es vaxnar váru,
vesl emk æ til lítil.
Ek skal ok, kvað kerling,
með Ingólfi ganga
meðan mér tvær of tolla
tennr í efra gómi.

Haustboð var efnat í Grímstungu ok knattleikar. Ingólfr kom til leiks ok mart manna með honum neðan ór dalnum. Veðr var gott ok sátu konur úti ok horfðu á leikinn. Valgerðr Óttarsdóttir sat upp í brekkuna frá ok konur hjá henni. Ingólfr var at leiknum ok fló knöttrinn upp þangat. Valgerðr tók knöttinn ok lét koma undir skikkju sína ok bað þann sœkja, er kastat hafði. Ingólfr hafði þá kastat; hann bað þá leika, en hann settisk niðr hjá Valgerði ok talaði við hana allan þann dag.

3. Nú var slitit leiknum ok fóru menn heim, þeir er eigi váru í boði. Síðan vandi Ingólfr kvámur sínar í Grímstungur til tals við Valgerði. Óttarr kom at máli við Ingólf ok mælti: »Eigi gezt mér at kvámum þínum, ok spurt muntu þat hafa, at vér höfum eigi setit um skapraunir eða skammir; muntu komask at ráðahag við hana ef þú vill«. Hann kvaðsk mundu vera sjálfráði ferða sinna, hvat sem Óttarr sagði; kvað svá at eins skipaðan dalinn, at hann kvaðsk eingis manns nauðarmaðr vera skulu. Síðan hitti Óttarr Þorstein ok bað hann halda svá son sinn, at hann fengi enga ósœmd af honum — »því at þú ert vitr maðr ok góðgjarn«. Þorsteinn segir: »Víst gerir hann slíkt í móti mínum vilja, ok heita vil ek þér mínu umtali«. Ok skilja þeir við þat. Þorsteinn mælti til Ingólfs: »Annan hátt hafi þér en vér höfðum á unga aldri, gerið yðr at ginnungum, er höfðingja efni eruð; lát af tali við dóttur Óttars bónda«. Ingólfr kvað við hans umtal batna skyldu ok lét þá af kvámum fyrst í stað. Síðan orti Ingólfr mansöngsdrápu um Valgerði. Óttarr reiddisk því mjök; ferr enn at hitta Þorstein, ok kvað sér nú leitat mikillar skapraunar. »Nú bið ek, at þú lofir mér at stefna syni þínum, því at ek nenni eigi at kyrt sé«. Þorsteinn

segir: »Meðallagi er þat ráðlegt, en eigi vil ek banna þér«. Þá mælti Jökull bróðir Þorsteins, þvíat hann var þar hjá: »Heyr á endimi, þú mundir stefna oss frændum hér í sveit, skaltu fá ófagnat«. Jökull bjó uppi í Tungu í Vatnsdal. Þorsteinn sýndi enn góðvild sína ok setti menn til með þeim á Húnavatnsþingi, en bauð handsöl fyrir son sinn. Þorsteinn bað þess, at Óttarr yndi því, at hann dœmdi um drápumálit ok þat, er milli þeira var; þessa fýstu menn Óttar, ok varð þat at sættum, at Þorsteinn skyldi einn gera. Síðan mælti Þorsteinn: »Skjót eru hér mín ummæli; mun ek sjá fyrir hvárumtveggjum, hversu sem ykkr líkar; ek geri hálft hundrað silfrs til handa Óttari, en hann skal selja jarðir sínar ok ráðask á brott ór þessi sveit«. Óttarr kvaðsk eigi vara, at honum mundi slíkr ójafnaðr gerr vera. Þorsteinn kvaðsk eigi síðr fyrir hans hlut séð hafa við skaplyndi hvárratveggju, ok eftir þat réðsk Óttarr suðr í Norðrárdal ok bjó fyrst á Óttarsstöðum. Þá var Hallfreðr son hans nær tvítugum manni. Hann lagði hug á Kolfinnu Ávaldadóttur, en Ávalda var lítit um þat ok vildi gifta honum dóttur sína, en Hallfreðr vildi eigi kvænask. Ávaldi ferr at hitta Má vin sinn, er bjó á Másstöðum, ok sagði honum til vandræða sinna. Hann segir: »Hér mun

fást ráð til. Ek skal fá mann til at biðja hennar. Maðr heitir Gríss, ok er Sæmingsson. Hann er vinr minn ok býr at Geitaskarði í Langadal. Hafði hann verit út allt í Miklagarð, ok fengit þar miklar sœmdir. Hann er auðigr maðr ok vinsæll«.

4. Nú sendi Már orð Grísi, ok kemr hann á Másstaði. Már mælti: »Ráð hefi ek hugat fyrir þér, þú skalt biðja Kolfinnu dóttur Ávalda; þar skortir eigi fé, ok er hon kostr góðr. En mér er sagt, at Hallfreðr Óttarsson eigi tal við hana jafnan«. Þetta var áðr en Óttarr fór norðan. Nú koma þeir Már ok Gríss til Ávalda, ok váru sjau saman. Þeir settu úti spjót sín. Gríss átti gullrekit spjót. Nú sátu þeir at málunum, ok fylgdi Már fyrir hönd Gríss. Ávaldi kvað Más forsjá á skyldu vera, — »ef yðr lízk svá, ok mun yðr eigi frá vísat«. Ok í þat mund kómu þeir Hallfreðr ok förunautar hans ok sá spjótin. Hallfreðr mælti: »Komnir munu hér menn nökkurir um langan veg, ok gættu hesta okkarra, en ek mun fara til dyngju Kolfinnu« — ok svá gerir hann. Hann settisk hjá henni ok spurði, hvat komit væri, — »en engi þekt mun mér á þeim vera, því at þeir munu biðja þín, ok trúi ek, at þat man eigi vel verða«. Kolfinna segir: »Láttu þá fyrir því sjá, er ráða eigu«. Hann segir: »Finn ek, at þér

þykkir nú þegar biðill þinn betri en ek«. Hallfreðr setti hana í kné sér út hjá dyngjuvegginum ok talaði svá við hana, at allir sá, þeir er út gengu. Hann sveigir hana at sér, ok verða þá einstaka kossar. Nú koma þeir Gríss út. Hann mælti: »Hverir eru þessir menn, er hér sitja á dyngjuvegginum ok látask svá kunnlega við?« Gríss var heldr óskygn ok súreygr. Ávaldi segir: »Hallfreðr er þar, ok Kolfinna dóttir mín«. Gríss mælti: »Er þetta vandi þeira?« »Oft berr svá til«, mælti Ávaldi, »en þú verðr nú þetta vandræði af at ráða, er hon er þín festarkona«. Gríss segir: »Auðsætt er þat, at við mik vill hann nú illt eiga, ok er slíkt til hræsni gert«. Nú ganga þeir Gríss til hesta sinna. Þá mælti Hallfreðr: »Vita skaltu þat, Gríss, at þú skalt fjandskap minn hafa, ef þú ætlar þér þenna ráðahag«. Már mælti: »Engis munu þín orð metin, Hallfreðr, um þetta mál, ok mun Ávaldi eiga ráð dóttur sinnar«. Þá kvað Hallfreðr vísu:

(2) Svá nekkvi verðr sökkvis
sannargs troga margra
œgilig fyr augum
allheiðins mér reiði,
sem ólítill úti
alls mest við för gesta
(stœrik brag) fyr búri
búrhundr gamall stúri.

»Ok hirði ek eigi, blót-Már«, segir Hallfreðr, »hvat er þú leggr til«. Már sagði, ef hann flimtaði hann, at hann skyldi hart í móti taka. Hallfreðr kvaðsk ráða mundu orðum sínum. Hann kvað þá vísu:

(3) Ræðkat rœkimeiðum
randaliðs at biðja
(ótta) eingadóttur —
Ávalda (því skaldi);
síð mun Surts of beiði-
(svá geta menn til hennar)
-kvánar byrr af kyrri
Kolfinnu mér rinna.

Hallfreðr reið þá í brott ok var reiðr. Már mælti þá: »Ríðum eftir þeim« — ok svá gera þeir, ok váru níu saman, fekk Ávaldi þeim tvá menn. Óláf fóstra Hallfreðar grunaði um ferð þeira Gríss ok Más. Hann sendir þegar eftir Óttari, ok er þeir finnask, segir Óláfr honum, at Hallfreðr mun manna þurfa. Nú er at segja frá Hallfreði, at þeir ríða tveir undan, en níu eftir. Hallfreðr sér eftirreiðina ok mælti: »Rennum eigi lengra undan«. Þeir váru þá komnir hjá holti einu; bjuggusk þeir þar við ok brutu upp grjót. Nú koma þeir Gríss at ok sœkja at þeim, en þeir verjask alldrengilega, en þó kom þar sem mælt er, at »ekki má við margnum«, ok verða þeir Hallfreðr

handteknir ok bundnir báðir. Þá mælti Gríss: »Menn ríða hér at oss ok eru eigi færi en þrír tigir, ok má vera, at sigrinn verði skammær«. Þeir Gríss sneru aftr, ok riðu þá undan hart ok yfir ána, ok var þar götuskarð í bakka ok vígi gott. Þar nema þeir staðar. Þá koma þeir Óttarr at ánni. Gríss kvaddi Óttar ok spurði, hvat hann vildi. Óttarr mælti: »Hvar er Hallfreðr frændi minn?« Gríss segir: »Hann er bundinn, en eigi drepinn, hjá holti því, er vér fundumsk«. Óttarr segir: »Óvirðulega hafi þér við hann búit, eða viltu unna mér eindœmis fyrir þetta?« Gríss kvaðsk hans orð mikils virða skyldu,. ok at því sættusk þeir ok skildu við svá búit. Óttarr ríðr nú aftr á veg, ok finnr Hallfreð ok leysir þá félaga. Óttarr mælti: »Eigi er ferð þessi virðuleg orðin, frændi«. Hallfreðr kvað eigi lofa mega, — »ok eigi hirði ek, faðir, hversu þú gerir gerð þessa, ef Gríss á eigi Kolfinnu«. Óttarr segir: »Gríss skal konu eiga, alls hann trúir mér til, en þú, frændi, skalt fara utan ok leita þér meiri sœmdar«. Hallfreðr segir: »Hverr mun mér þá trúr, ef faðirinn bregzk. Nú skal þat fyrri at hendi berask, at ek bjóða Grísi hólmgöngu, þegar ek sé hann«. Nú ríðr Óttarr heim, en Hallfreðr til Haukagils. Ólafi þótti illa orðit hafa, ok þótti Hallfreðr ótrúlegr at halda sættir,

ok sendi orð Óttari at honum leizk vandræðaliklegt. Þá kómu orð til Hallfreðar, at faðir hans væri sjúkr, ok kvaðsk vilja finna hann ok gera skipan sína. Hallfreðr kom, ok þegar lét Óttarr taka hann ok fjötra, — »eru nú tveir kostir, annathvárt at sitja í fjötrum, eða láta mik einn ráða fyrir þína hönd«. Hallfreðr segir: »Eigi hefir þú þó í tveim höndum við mik, en heldr muntu ráða, en ek sitja hér í fjötrum«. Þá var fjötrinn af Hallfreði látinn. Már hafði inni boð þeira Gríss ok Kolfinnu, ok fór hon til bús með Grísi út til Geitaskarðs. Ekki váru miklar ástir af hennar hendi við Grís. Óláfr at Haukagili fýsti mjök Hallfreð frænda sinn utan at fara, — »skal ek fá þér fé, svá at þú megir vel fara með góðum mönnum«. Faðir hans fýsti hann mjök utan at fara. Óttarr lauk upp gerð með þeim Grísi ok gerði hundrað silfrs Hallfreði til handa. Hallfreðr vildi þat eigi hafa ok mælti svá: »Sé ek elsku þína við mik, faðir; munu þér þessu ráða, en svá segir mér hugr um, at vár vandræði verði löng«. Þá fór Óttarr einum vetri síðarr suðr til Norðrárdals.

5. Þetta sumar ferr Hallfreðr suðr til Hvítár, ok er hann kom til skips, kvað hann vísu:

(4) Fúss emk enn, þótt ossu
álföll drepi stáli,
mjök skýtr Mörnar vakri,
minnask við Kolfinnu,
þvít eldgrundar Endils
áttgóðri mér tróðu
betr unnum nú nýtri
nær an heitin væri.

Hallfreðr fór utan ok til Noregs. Hann sótti á fund Hákonar jarls ens ríka, er þá réð Noregi, gekk fyrir hann ok kvaddi hann. Jarl spurði, hverr hann væri. Hann kveðsk vera íslenzkr maðr, — »en erindi mitt er þat, herra, at ek hefi kvæði ort um yðr, ok vilda ek hljóð fá«. Jarl segir: »Líklegr ertu til at vera höfðingjadjarfr maðr; þann veg ertu í bragði, ok skaltu víst hljóð fá«. Hallfreðr kvað kvæðit, ok var þat drápa, ok flutti vel ok skörulega. Jarl þakkaði honum ok gaf honum exi mikla silfrrekna ok góð klæði, ok bauð honum með sér at vera um vetrinn, ok þá Hallfreðr þat. Um sumarit ferr Hallfreðr til Íslands, ok kemr fyrir sunnan land, ok hafði þá mikit fé; síðan var hann í förum nökkura vetr ok var aldri fyrir norðan land. Ok eitt sumar, er hann kom af Íslandi, þá lágu þeir við Agðanes. Þar hitta þeir menn at máli ok spurðu tíðinda. Þeim var sagt, at höfðingjaskifti var orðit í Noregi; var Hákon jarl dauðr, en Óláfr Tryggvason

kominn í staðinn með nýjum sið ok boðorðum. Þá urðu skiparar á þat sáttir, at slá í heit, ok skyldu gefa Frey fé mikit, ef þeim gæfi til Svíþjóðar, en Þór eða Óðni, ef til Íslands kœmi, en ef þeim gæfi eigi í brott, þá skyldi konungr ráða. Þeim gaf aldri í brott, ok urðu at sigla inn til Þrándheims, ok kómu við höfn þá, er á Flagða hét. Þar lágu fyrir mörg langskip. Veðr gerði mikit um nóttina af hafi, svá at eigi hrifu akkerin við. Þá mælti einn af langskipamönnum: »Þessir menn eru illa staddir á kaupskipinu, ok mun þeim eigi duga, er veðrit stendr þar á, sem þeir liggja, ok skulum vér róa til þeira«. Þeir gengu á skip þrír tigir manna ok sat einn í stafni, ok er þeir kómu til kaupskipsins, mælti sá, er í stafninum sat: »Þér eruð illa komnir, ok er hér óhreint fyrir, ok skulum vér greiða ferð yðra«. Sjá var mikill vexti. Hallfreðr mælti: »Hvat heitir þú?« Hann segir: »Ek heiti Akkerisfrakki«. Ok er þeir töluðusk þetta við, þá gekk í sundr akkerisstrengrinn, en sá er í stafninum sat, kastaði sér þegar fyrir borð ok kafaði eftir strengnum í storminum ok náði þegar; var þá upp dregit akkerit. Þá kvað Hallfreðr stöku þessa:

(5) Fœrum festar órar,
ferr særoka at knerri,

svörð tekr heldr at herða, —
hvar es Akkerisfrakki?

Ólpumaðr segir:

(6) Einn í ólpu grœnni
ek fekk dreng til strengjar
þann's hnakkmiða hnykkir, —
hér es Akkerisfrakki.

Þeir reru fyrir skipinu í gott lægi. Ekki vissu kaupmenn, hverr þar hafði verit, en síðarr var þeim sagt, at konungrinn sjálfr hafði hjálpat þeim. Eftir þat lögðu þeir inn til Hlaða. Þar var Óláfr konungr fyrir, ok var honum sagt, at þessir menn mundu vera heiðnir ok nýkomnir af Íslandi. Hann stefnir þeim á sinn fund, ok er þeir kómu þar, taldi konungr trú fyrir þeim, ok bað þá kasta forneskju ok illum átrúnaði, en trúa á sannan guð skapara himins ok jarðar. Hallfreðr svarar máli konungs: »Eigi mun þat kauplaust, konungr, at ek taka þann sið, er þú boðar«. Konungr mælti: »Hvat er til mælt?« Hallfreðr segir: »Þú skalt mik aldri láta þér af höndum, hvat illt sem mik hendir«. Konungr segir: »Þann veg værir þú í bragði, at fás mundir þú svífask ok mart láta þér sóma«. Þá gekk Hallfreðr í brott ok vildi síðarr við konung tala. Konungr spyrr þá, hvar Íslendingr væri, ok bað

ganga eftir honum. Nú kom Hallfreðr til konungs annan tíma. Þá mælti konungr: »Tak þú skírn, ok skal þat nú til vinna, er þú beiðisk eða hvat heitir þú?« Hann kvaðsk Hallfreðr heita. »Þú ert einarðlegr maðr ok skörulegr, ok þjóna eigi lengr fjándanum!« Hallfreðr segir: »Sú er bœn mín önnur, herra, at þú haldir mér undir skírn«. Konungr segir: »Þú beiðisk svá margs, at eigi má við þik fásk«. Þá mælti biskup: »Ger þetta, sem hann beiðisk, því meira gerir guð fyrir þína skyld sem þú gerir fleira til eflingar kristni guðs«. Eftir þetta heldr konungr Hallfreði til skírnar, ok fær hann síðan í hendr Þórkatli nefju, bróður sínum, ok Jósteini, ok lét þá kenna honum heilög frœði. Þetta sannar Hallfreðr í kvæði því einu, er hann orti um Óláf konung:

(7) Hlautk þanns æztr vas einna,
ek sanna þat, manna
und niðbyrði Norðra
norðr, guðföður orðinn.

6. Nú var Hallfreðr með konungi um hríð ok orti um hann flokk ok bað sér hljóðs. Konungr kvaðsk eigi hlýða vilja. Hallfreðr segir: »Þú munt því ráða, en týna mun ek þá þeim frœðum, er þú lézk mér kenna, ef þú vill eigi hlýða kvæðinu, ok eru þau frœði ekki skáld-

legri, er þú lézk mér kenna, en kvæðit er, þat er ek hefi um þik orkt«. Óláfr konungr mælti: »Sannlega máttu heita vandræðaskáld, ok skal heyra kvæðit«. Hallfreðr flutti skörulega kvæðit ok var þat drápa, ok er lokit var, mælti konungr: »Þetta er gott kvæði, ok þigg af mér sverð búit, en vandgætt mun þér til þess, því at engi fylgir umgerðin, ok haf svá þrjá daga ok þrjár nætr, at engum verði mein at«. Þá kvað Hallfreðr vísu:

(8) Veit'k at vísu skreyti
víðlendr konungr sendi
nökðan brand við nökkva
núflaust burar Austra;
verða hjölt fyr herði,
höfum gramr (kera) framðan
skölkvings (of þák skjalga)
skrautlig konungsnauti.

Vel gat Hallfreðr varðveitt sverðit, ok allmjök lofaði hann goðin, ok kvað mönnum þat illa takask, er menn löstuðu þau. Hann kvað þetta svá at konungr heyrði einn tíma:

(9) Fyrr vas hitt, es harra
Hliðskjalfar gat'k sjalfan,
skift es á gumna giftu,
geðskjótan vel blóta.

Konungr mælti: »Allill vísa, ok bœt yfir«. Hallfreðr kvað enn:

(10) Öll hefr ætt til hylli
Óðins skipat ljóðum,
algilda mank, aldar
iðju várra niðja.
En trauðr, þvít vel Viðris
vald hugnaðisk skaldi,
legg ek á frumver Friggjar
fjón, þvít Kristi þjónum.

Þá mælti konungr: »Allmikinn hug leggr þú á goðin, ok er þat illa virðanda fyrir þér«. Þá kvað Hallfreðr vísu:

(11) Höfnum, hölða reifnir,
hrafnblóts goða nafni
þess's ól við lof lýða
lóm, ór heiðnum dómi.

Konungr segir: »Ekki batnar um, ok kveð vísu til yfirbóta«. Hallfreðr kvað vísu:

(12) Mér skyli Freyr ok Freyja,
fjarð læt'k öðul Njarðar,
líknisk gröm við Grímni,
gramr, ok Þór enn ramma;
Krist vilk allrar ástar,
erum leið sonar reiði,
vald es á frægt und foldar
feðr, einn ok goð kveðja.

Þá mælti konungr: »Slíkt er vel kveðit, ok betra en eigi, ok yrk enn«. Hallfreðr kvað vísu:

2*

(13) Sás með Sygna ræsi
siðr, at blót 'ro kviðjuð.
Verðum flest at forðask
fornhaldin sköp norna.
Láta allir ýtar
Óðins kyn fyr róða.
Verðk ok neyddr frá Njarðar
niðjum Krist at biðja.

Óttarr hét maðr upplenzkr. Kálfr hét bróðir hans. Þeir váru hirðmenn konungs, ok vasklegir menn ok vel metnir af konungi. Þeir öfunduðu Hallfreð, ok þótti þeim hann hafa ofmikinn gang af konungi; ok eitt kveld er þeir drukku, slógu þeir í deilu mikla, ok var konungr hjá, ok bar konungr viðtal þeira í hag Óttari, því at hann sá, at honum endisk eigi þrætan við Hallfreð, ok gekk brott síðan. Ok eftir þat sló í kappmæli með þeim, en svá lauk með þeim, at Hallfreðr hljóp upp ok hjó Óttar banahögg með exinni Hákonarnaut. Kálfr þreif Hallfreð, ok menn með honum, ok settu í fjötur; en þat váru lög, at þann mann skyldi drepa, er mann vægi í konungs herbergi. Síðan fundu þeir konung, ok kváðu þá sýnask hvat manna Hallfreðr var, ok sögðu hann bleðja mundu ætla hirðina, ok rægðu hann nú sem mest máttu þeir, til þess at konungr bað láta drepa hann um morgininn eftir. Kálfr varð við þetta glaðr;

ok um daginn eftir leiddu þeir hann út ok til dráps. Hallfreðr mælti: »Hvar er konungr?« Þeir svara: »Hvat mundi þik þat skifta, dœmdr ertu nú til dauða«. Þá mælti Hallfreðr: »Er sá dauðr, er ek vann á?« Þeir kváðu svá vera. Hallfreðr mælti: »Ef sá er nökkurr hér við staddr, er ek hefi vel til gert, þá launi þat svá, at leiði mik þar í nánd, sem konungr er, ok vil ek þakka hérvist mína«. Þá kom þat fram, sem mælt er, at hverr á sér vin með óvinum, ok váru þeir þar, at við þat kendusk, at hann hafði vel tilgert, ok leiddu hann þar hjá, er konungr var ok biskup. Ok er Hallfreðr kom gegnt þeim, þá mælti hann: »Minnisk þess herra, er þér hétuð, at segja mik yðr aldri afhendan ok verðið eigi heitrofa við mik. Sá annarr hlutr, at þú ert guðfaðir minn«. Sigurðr biskup mælti við konung: »Lát hann njóta slíkra hluta«. »Svá skal vera«, segir konungr, ok bað þá þegar leysa hann. Nú var svá gert, ok líkaði Kálfi allþungt. Nú var Hallfreðr enn með hirðinni, ok kom sér brátt vel, en þó var konungr færi við hann en áðr, ok bœtti þó víg þetta fyrir hann. Þat var einn dag, at Hallfreðr gekk fyrir konung ok fell til fóta honum. Konungr sá, at hann feldi tár, ok spurði, hvat honum þótti svá mikit. Hann segir: »Nær fellr mér reiði

þín ok henni vilda ek af mér koma«. Konungr segir: »Svá skal vera, þú skalt fara sendiför mína eftir jól, ok skulu við þá sáttir, ef þú kemr ferðinni fram, eða hvárt áttu sverð þat, er ek gaf þér?« »Á ek víst, herra, ok aldri hefir þat komið í umgerð«. Kcnungr mælti: »Þat samir vel, at vandræðaskáldit eigi vandræðagripinn, eða muntu kunna at nefna sverð í hverju vísuorði?« Hallfreðr segir: »Við mun ek leita ef þér vilið, ok allt mun ek til vinna at koma af mér yðvarri reiði«. Konungr mælti: »Kveð nú þá«. Hallfreðr kvað þá vísu:

(14) Eitt es sverð þats sverða
sverðauðgan mik gerði.
Fyr svip-Njörðum sverða
sverðótt mun nú verða.
Muna vansverðat verða
(verðr emk þriggja sverða)
jarðarhljótr, at yrði
umbgerð at því sverði.

Konungr þakkaði honum ok kvað honum mikla íþrótt í skáldskap sínum, ok gaf honum umgerð mjök vandaða, — »ok þó at svá beri til«, segir konungr, »at þik hendi þat víti, at þú komir eigi undir borð eða til kirkju, þá skal þér framar upp gefa en öðrum«. Hallfreðr þakkaði konungi. Eitt sinn var þat, at

konungr spurði, hvar Hallfreðr væri. Kálfr segir: »Hann mun enn hafa vanda sinn at blóta á laun, ok hefir hann líkneski Þórs í pungi sínum af tönn gert, ok ertu of mjök dulinn at honum, herra, ok fær hann eigi sannreyndan«. Konungr bað Hallfreð þangat kalla ok svara fyrir sig. Hallfreðr kemr þar. Konungr mælti: »Ertu sannr at því, er þér er kent, at þú blótir?« »Eigi er þat satt, herra«, segir Hallfreðr; »skal nú rannsaka pung minn; hefi ek hér ekki undanbragð mátt hafa, þó at ek vilda«. Nú fansk engi sá hlutr í hans valdi, er til þess væri. »Þetta er dauðaróg«, segir Hallfreðr, »ok mun Kálfi at illu verða, ef ek nái svá til hans; hann kom mér enn fyrri til dauða«. Konungr mælti: »Eigi er ykkr saman vært, ok skal Kálfr fara til búa sinna, en þú, Hallfreðr, skalt fara sendiför mína til Upplanda til Þorleifs ens spaka. Hann vill eigi við kristni taka ok skaltu drepa hann eða blinda ella. Hann er dótturson Þorleifs Hörða-Kárasonar; skal ek til leggja mína giftu, ok haf menn svá marga, sem þú vill«. Hallfreðr kvað ferðina óríflega — »en allt at einu skal fara sem þér vilið, en Jósteinn, móðurbróðir yðvarr, vil ek at fari með mér ok bekkjunautar mínir þeir, sem ek kýs til, svá at vér séim saman fjórir ok tuttugu«. »Ger sem þér lík-

ar«, segir konungr, »en sent hefi ek fyrri menn til Þorleifs ok hafa þeir engu til leiðar komit, því er ek vilda at væri«. Síðan riðu þeir Hallfreðr brott frá konungi ok til þess, er þeir kómu í skóg þann, er skamt var frá bœ Þorleifs. Þá stigu þeir af hestum sínum í rjóðri einu. Þá mælti Hallfreðr: »Hér skulu þér bíða mín til ennar þriðju sólar, en fara þá aftr, ef ek kem eigi hér«. Jósteinn bauð at fara með honum; hann vildi þat eigi. Hallfreðr tók þá stafkarls-gervi; hann lét leggja lit í augu sér ok sneri um á sér hvörmunum ok gerði mikla breytni á yfirlitum sínum; langan bagga hafði hann á baki ok var þar í sverð hans, Konungsnautr. Hann gekk nú at bœ Þorleifs ok at haugi þeim, er hann sat á ok var þat snemma dags. Þorleifr heilsaði honum ok spurði, hverr hann væri. »Ek em fátœkr maðr einn«, segir hann. »Kom ek til konungs, ok vildi hann mik til trúar brjóta, en ek hljóp á brott leynilega ok drap ek áðr einn konungsmann. Nú vilda ek biðja þik nökkurrar ásjá«. Þorleifr svarar fá um þat, en spyrr hann margs um lönd eða hafnir. Hann leysti ór öllu fróðlega. Þorleifr mælti: »Var nökkurr sá maðr með konungi, er Hallfreðr heitir?« Hann svarar: »Heyrða ek hans getit, ok sjaldan at góðu«. Þorleifr mælti:

»Sá maðr dreymir mik jafnan, en þó er þat ómerkilegt, en koma munu konungsmenn hingat brátt, en hann Hallfreðr er svá manna, at ek skil sízt hvat manna at er, at frásögn manna, ok horfinheilla er mér, hvat sem eftir kemr«. Þá grunar Þorleif, hverr maðrinn var ok vildi upp standa, en Hallfreðr þreif til hans ok rak hann undir sik, er hann var miklu sterkari. Þeir ultu ofan fyrir hauginn ok varð Hallfreðr efri; hann setti hæl á augat Þorleifi ok hleypti ór honum auganu. Þorleifr mælti þá: »Konungsgifta fylgir þér, en við þik hefi ek lengi áhugafullr verit, en nú er þat fram komit. En veit ek, at þú gerir konungs boðskap at blinda mik eða drepa, en nú vil ek biðja þik, at þú gefir mér annat auga, en ek vil gefa þér kníf ok belti, ok er hvárttveggja góðr gripr, ok koma þér þó at liði, ef svá berr til, ok ertu ekki óliklegr at þurfa þess við«. Hallfreðr kvaðsk eigi vilja svá brjóta konungs boðskap, at þiggja af honum góðgripi til þess, kvaðsk heldr vilja taka þat á sik, at gefa honum annat augat. Þorleifr þakkaði honum ok skildu þeir at því. Ferr Hallfreðr til sinna manna ok varð þar fagnafundr. Þorleifr gekk heim til bœjar ok sagði engum manni áverkann fyrr en þeir váru langt á brottu. Þeir Hallfreðr riðu leið sína, þar til

er þeir kómu til Kálfs um farinn veg. Þá mælti Hallfreðr: »Drepa skal þenna enn illa mann«. Jósteinn mælti: »Ger eigi þat; blöndum eigi giftu við ógiftu«. Hallfreðr segir: »Eigi hefir hér at högum verit til skift, góðr drengr er meiddr en mannfýlan lifir« — ok þreif hann höndum ok stakk ór honum augat. Kálfr varð hryggr við. Hallfreðr mælti: »Nú sýnir þú enn greyskapinn«. Síðan fóru þeir brott, ok kómu til konungs, ok sat hann at tafli. Þeir kvöddu hann. Konungr spurði tíðinda. Hallfreðr segir alla sögu konungi. Konungr mælti: »Vel hefir þú gert ok sýn mér augat«. Síðan tók Hallfreðr augat Kálfs. Konungr mælti: »Hvar fektu slíkt auga?« — »Þetta er Þorleifs auga«. — »Nei«, segir konungr, »fleira muntu unnit hafa en ek bauð þér«. Síðan sýndi hann auga Þorleifs. Þá mælti konungr: »Þetta er hans auga, ok er enn ekki betr en hálfgert«. Hallfreðr mælti: »Nú galt ek Kálfi, er hann stangaði mik spjótsoddinum, þá er hann leiddi mik til bana« — ok segir nú allt sem farit hafði. Konungr mælti: »Viltu nú fara til Þorleifs í öðru sinni?« Hallfreðr segir: »Eigi vil ek þangat fara, en fara vil ek til Kálfs ok stinga ór honum annat augat«. Konungr kvað þar standa skyldu. Tók Hallfreðr þá sœmdir með konungi.

7. Þat var eitt sinn, er Hallfreðr var fyrir konungi, at hann mælti: »Leyfi vilda ek hafa í sumar at sigla austr til Eyrar kaupferð«. Konungr segir: »Eigi skal þat banna þér, en svá segir mér hugr um, at eigi sé þér óannara aftr til mín, en þér er í brott ok margt mun yfir þik líða«. Hallfreðr segir: »Til þess verðr nú at hætta«. Síðan fór Hallfreðr á brott. Hann spurði, at Sigvaldi jarl var höfðingi mikill. Hallfreðr kemr á fund hans ok kveðsk hafa ort kvæði um hann. Jarl spyrr: »Hverr ertu?« Hann segir nafn sitt. Jarl segir: »Ertu skáld Óláfs konungs?« »Svá er«, segir Hallfreðr, »ok vilda ek hljóð fá«. Jarl mælti: »Hví mun mér þat eigi vel sama, er Óláfi konungi líkar vel«. Hallfreðr kvað kvæðit ok var þat flokkr. Jarl þakkaði honum kvæðit ok gaf honum gullhring þann, er vá hálfa mörk ok bauð honum þar at vera með sér. Hallfreðr þakkaði honum boð — »en til Svíþjóðar skal nú fyrst fara«. Jarl bað hann ráða. Þat sama haust fór Hallfreðr í Vík austr ok brutu þar skipit austanfjarðar ok týndu miklu fé. Þaðan fór Hallfreðr til Konungahellu ok dvaldisk þar um hríð. Ok einn dag, er Hallfreðr gekk úti at kaupstefnu, þá gekk maðr í móti honum; þeir kvöddusk ok spurði Hallfreðr, hverr hann væri. Hann kvaðsk Auðgísl

heita ok kominn vestan af Englandi, »ok skortir mik eigi fé, eða er þetta Hallfreðr vandræðaskáld?« Hann kvað svá vera. »Ek hefi frétt«, kvað Auðgísl, »at þú hefir hitt í fjártjón, eða viltu slá kaupi við mik at fara austr til Gautlands með mér til vetrvistar, en ek skal gefa þér tíu merkr silfrs til fylgdar, því at mér er sagt, at þín fylgd sé fé kaupandi?« Hallfreðr kvaðsk þat vilja. Vegrinn var óhreinn ok hurfu margir aftr. Þeir Hallfreðr höfðu fimm klyfjahesta ok einn at ríða; fóru nú austr á markirnar. Ok einn dag sá þeir, at maðr fór móti þeim. Þeir spurðu, hverr hann væri. Hann kvaðsk Önundr heita; hann var mikill vexti ok kvaðsk vildu fara með þeim, ef þeir gæfi honum leigu nökkura; — »eru mér hér vegir allir kunnigir«. Auðgísli kvaðsk lítit um hann; lézk eigi vita, hverr þegn hann væri. Hallfreðr var eggjandi, at við honum væri tekit, ok þat varð, ok skyldi hann hafa tólf aura silfrs. Hallfreðr var þá sem gildastr, en Auðgísl var við aldr. Nú fóru þeir sem leið lá. Önundr fór fyrir um daginn ok kómu at sæluhúsi um kveldit. Þá mælti Hallfreðr: »Nú munu vér eiga þrenn verk, ok skaltu, Önundr, viða heim, þú hefir öxi mikla. Auðgísl skal eld gera, en ek skal vatn sœkja«. Þá mælti Önundr: »Þat er þá bezt at viða

ótæpilega til húss, því at margir þurfu eldiviðinn, þeir er hér koma«. Hallfreðr kvað þat vel sagt. Þá mælti Auðgísl:» Fúsari væra ek at taka vatnit, en þú gerðir eld, Hallfreðr«. »Látum þá svá vera«, segir hann. Síðan kveikti hann eldinn, en Önundr fór með byrði, ok gerði þat hverr, er boðit var. Hallfreði þótti þeim seint verða. Hann grúfði at eldinum ok hafði kastat belti sínu á háls sér, ok var þar knífr mikill, er mönnum var þá títt at hafa, ok var knífrinn á bak honum. Nú kemr Önundr inn með byrði; hann hleypr þegar at honum Hallfreði ok hjó til hans tveim höndum með exinni, ok kom í tygilknífinn, en Hallfreðr greip til fóta honum ok hét á guð ok mælti: »Dugi þú mér hvíta-Kristr, ef þú ert svá máttugr, sem Óláfr konungr segir; lát eigi þenna mann stíga yfir mik«. Síðan réttisk Hallfreðr upp undir honum með fulltingi guðs ok giftu Óláfs konungs; tók hann þá Önund upp ok rak niðr svá mikit fall, at hann var í óviti ok hraut exin ór hendi honum. Hallfreðr hafði sax eitt lítit ok brá því, ok þá vitkaðisk Önundr. Hallfreðr spyrr: »Hefir þú drepit Auðgísl?« Hann kvað svá vera. Þá lagði Hallfreðr saxinu í gegnum hann ok dró hann út ór skálanum, en byrgði síðan fast. Ok um nóttina

brauzk Önundr á hurðina, en Hallfreðr stóð við innan ok gekk því til dags. Um morguninn fann Hallfreðr Auðgísl dauðan við lœkinn, ok tók af honum kníf ok belti ok hafði með sér; hann bjó um Auðgísl eftir siðvenju. Sá hann nú, at Önundr mundi verit hafa illvirki ok drepit menn til fjár sér, ok þat, at hér var auðigt at fé ok varningi. Hallfreðr kvað þá vísu:

(15) Ól'k, þars aldri véla
auðgildanda vildak,
hyrjar njót á hvítu
hrafnvíns féi mínu.
Vannk til góðs við grenni
gunnmás, sem ek kunna.
En friðskerðir fœrði
fjörtál at mér hjörva.

Síðan reið hann austr á fjallit ok hitti illa leiðir.

8. At kveldi eins dags heyrði hann við feldan, ok reið þangat eftir. Þá varð rjóðr fyrir honum, ok var þar maðr ok hjó við. Hann var búandlegr ok rauðskeggjaðr, skolbrúnn ok heldr illmannlegr. Sjá maðr heilsar honum. Hallfreðr spyrr, hverr hann væri. Hann kvaðsk Björn heita, — »ok far með mér til gistingar«. Hann þiggr þat. Björn var allbeinn við hann. Bóndi lá í lokhvílu, en Hallfreðr í annarri.

Hann grunar Björn ok stóð upp undir tjaldit með brugðit sverðit Konungsnaut, ok í því lagði Björn í rúmit, en Hallfreðr hjó hann banahögg. Húsfreyja bað menn upp standa ok taka þenna glœpamann. Menn báru klæði á vápn Hallfreðar ok var hann handtekinn ok bundinn. Síðan váru send orð þeim manni, er Ubbi hét. Hann átti sér bróður, er Þórir hét; hann var þar höfðingi; hann átti dóttur, er Ingibjörg hét. Hana hafði átt Auðgísl ok var enn mesti kvenskörungr. Nú koma menn til fundar þessa at dœma Hallfreð. Þar kom Þórir ok Ubbi ok Ingibjörg, ok kom þat ásamt með þeim at hafa Hallfreð til blóta. Hann gekk at Ingibjörgu ok kvaddi hana, ok kvaðsk hafa þar gripi, er Auðgísl hafði sent henni. Hon svarar: »Kenni ek gripina«. Hann segir henni alla söguna ok kvað hann vísu:

(16) Svá hefk hermila harma,
hné Baldr í gný skjalda,
baugs, erum svipr at sveigi
sárlinns, rekit minna:
at lofhnugginn liggja
létk sunnr í dyn Gunnar,
ek of hefnda svá okkar,
Auðgísls bana dauðan.

Ingibjörg spurði vandlega at um atburði. (Hallfreðr kvað vísu):

(17) Ek brá elda stökkvi
ölnaskeiðs af reiði,
lagðak hendr at hundi,
hundgeðjuðum undir.
Stendr eigi sá sendir
síðan Hlakkar skíða
— bál rauðk Yggjar éla —
éls við þjóð á vélum.

Ingibjörg mælti: »Sé ek, at þú mun't með sönnu fara ok skaltu fara heim með mér«. Fór Hallfreðr heim með henni ok var þá stirðr af böndum ok lét hon nœra hann. Þau Þórir ok Ingibjörg sendu menn á fjallit, ok fundu þar þau merki öll, er Hallfreðr hafði sagt. Var þat allmikit fé, er þaðan var flutt. Var þat allra samþykki landsmanna, at Hallfreðr tœki fé þat, er Önundr hafði átt, ok heldu þeir mikit tal af honum. Hallfreðr lagði hug á Ingibjörgu ok bað hennar. Hon segir: »Eigi mun þá vel fyrir öllu sét, er þú ert kristinn ok hér útlendr, en þú skalt finna föður minn, ef þú vill«. Hann gerir svá, ok tjár þetta fyrir Þóri, ok verða þeir vel á sáttir. Gekk svá til, at Hallfreðr fekk Ingibjargar ok unni mikit; þar stóð saman auðr mikill, ok hafði Hallfreðr þar virðingar miklar. Þat hafði hann helzt til trúar, at hann blés í kross yfir drykk sínum áðr hann drakk, en fátt söng hann. Eitt sinn talaði hann fyrir Ingibjörgu: »Ek

ætla mér at fara á fund Óláfs Svíakonungs ok fœra honum kvæði, er ek hefi ort um hann«. Hon kvaðsk ætla, at hann mundi heyra vilja 'ofit.

9. Þat sumar fór Hallfreðr til Sviþjóðar ok kom á fund konungs ok kvaddi hann. Konungr spyrr, hverr hann væri. Hann segir til sín. Konungr mælti: »Víða ertu nefndr ok skáld göfugra manna«. Hallfreðr segir: »Kvæði hefi ek ort um yðr ok vilda ek hljóð fá«. Konungr játti því. Síðan flutti hann kvæðit. Konungr bauð honum með sér at vera ok gaf honum góðar gjafir. Hallfreðr kvaðsk eiga bú ok konu í hans skattlandi, — »ok vil ek þangat vitja«. Konungr bað hann vel fara. Hallfreðr kom aftr til konu sinnar; þar var hann tvá vetr, ok á enum þriðja vetri var þat eina nótt, at honum þótti Óláfr konungr koma til sín ok var reiðulegr ok kvað hann mjök kasta kristni sinni, — »far á fund minn ok lið þitt«. Hallfreðr andvarpaði mjök, er hann vaknaði. Ingibjörg spyrr, hvat hann hefði dreymt. Hann segir henni, — »eða hversu mun þér um gefit, viltu nökkut fara með mér? á ek þér mikit gott at launa, ok þá fenga ek þér helzt ömbunat, ef þú tœkir við trú«. Hon svarar: »Þess er ván, at þik muni þangat langa, ok skil ek, at sá mun vera siðr miklu

betri ok mun ek með þér fara«. Auðgísl hét son þeira ok var hann þá tvævetr. Þau fara á fund Óláfs konungs ok tók hann vel við Hallfreði, ok ávítaði hann þó mjök ok bað prest skrifta honum. Ingibjörg fœddi þá sveinbarn, ok hét sá sveinn Hallfreðr, ok gaf faðir hans honum nafn sitt. Var þá Ingibjörg skírð ok synir hennar báðir. Óláfr konungr mælti þá við Hallfreð: »Nú skaltu bœta yfir við guð, er þú hefir lengi verit með heiðnum mönnum ok gengit mjök af trúnni«. Hann kvaðsk þat gjarna vilja, ok orti Uppreistardrápu, gott kvæði. Þann vetr andaðisk Ingibjörg, ok þótti Hallfreði þat allmikill skaði. Um várit sagði hann konungi, at hann lysti at sjá Ísland. Konungr sagði, at þat skyldi sem hann vildi, — »hefi ek þik reynt at góðum dreng, en koma mun þar, at þú mundir heldr vilja með mér vera at því skaplyndi, sem þú hefir, en þessa gripi skaltu þiggja af mér, pellsskikkju, hring ok hjálm, því at óvíst er um fundi okkra; lóga eigi gripunum«, segir konungr, »því at þeir skulu með þér til kirkju fara, en í kistu leggja hjá þér, ef þú andask á hafi«. Hringrinn stóð þrjá aura. Hallfreði þótti mikit fyrir skilnaði við konung. Auðgísl son Hallfreðar fór austr til Þóris móðurföður síns; Hallfreði syni sínum fekk hann fóstr gott. Hallfreðr lét

í haf; hann kom skipi sínu i Kolbeinsárós eftir þing. Hann mælti til skipara sinna: »Ferð liggr fyrir mér suðr um heiði at finna föður minn, ok skulu vit ríða tólf saman«. Nú var skip upp sett, en þeir ríða á brott tólf saman ok sneru vestr til Langadals. Þeir váru allir í litklæðum ok stefndu til selja Gríss. Kolfinna var þar ok konur nökkurar hjá henni. Þar váru fleiri sel ok stóðu selin í Laxárdal, milli Langadals ok Skagafjarðar. Sauðamaðr Kolfinnu sagði, at tólf menn riðu at selinu ok váru allir í litklæðum. Hon segir: »Þeir munu eigi kunna leiðina«. Hann segir: »Kunnlega ríða þeir þó«. Nú koma þeir til seljanna. Kolfinna fagnar vel Hallfreðí ok frétti tíðinda. Hann segir: »Tíðindi eru fá, en í tómi munu sögð vera, ok viljum vér hér í nótt vera«. Hon svarar: »Þat vilda ek at þú ríðir til vetrhúsa, ok mun ek fá þér leiðsögumann«. Hann kvaðsk þar vera vilja. »Gefa munu vér yðr mat«, sagði hon, »ef þér vilið þetta eitt«. Nú stíga þeir af hestum sínum, ok um kveldit, er þeir váru mettir, sagði Hallfreðr: »Þat ætla ek mér, at liggja hjá Kolfinnu, en ek lofa félögum mínum at breyta sem þeir vilja«. Þar váru fleiri sel, ok er svá sagt, at hverr þeira fengi sér konu um nóttina. En er þau kómu í sæng Hallfreðr og Kolfinna, spyrr hann,

hversu mart væri um ástir þeira Gríss. Hon kvað vel vera. Hallfreðr segir: »Vera má at svá sé, en annat þykkir mér finnask á vísum þeim, er þú hefir kveðit til Gríss«. Hon kvaðsk engar kveðit hafa. Hann segir: »Ek hefi litla stund hér verit, ok hefi ek heyrt vísurnar«. »Lát mik heyra«, segir Kolfinna, »hvernin verki sá er, at mér er kendr«. (Hallfreðr kvað vísu):

(18) Leggr at lýsibrekku
leggjar íss af Grísi,
kvöl þolir hon hjá hánum,
heitr ofremðar sveiti:
en dreypilig drúpir
dýnu Rán hjá hánum,
leyfik ljóssa vífa
lund, sem alft á sundi.

»Ekki er slíkt bót annars, ok mikit undr, at hraustr maðr vill slíkt gera«. Hallfreðr segir: »Enn hefi ek heyrt aðra«:

(19) Þrammar, svá sem svimmi
sílafullr, til hvílu
fúrskerðandi fjarðar,
fúlmár á tröð báru,
áðr an orfa stríðir
ófríðr þorir skríða,
hann esa hlaðs við Gunni
hvílubráðr'und váðir.

Kolfinna segir: »Ekki mun Gríss yrkja um

þik, ok semdi þér betr at óvingask eigi svá við hann, því at eigi veít, hvar manni mœtir«. Hallfreðr kvað vísu:

(20) Lítt mun Höðr enn hvíti
hjalmgrands fyr búr skalmask
hann mun aura Eirar
án, ok Strútr enn gráni,
þót orfþægir eigi
ófríðr stöðul víðan,
hirðandi nýtr hjarðar
hjörvangs, ok kví langa.

Kolfinna stygðisk þá við. Hallfreðr kvað vísu:

(21) Kolfinna læzk kenna,
kveðk enn of hlut þenna,
hvat kveða vífi vitru
valda, fúlt af skaldi;
en ef ungum svanna
auðhnykkjanda þykkir,
(óð emk gjarn at greiða)
ganga dýrligr angi.

Smalamaðr reið brott um nóttína ok sagði Grís, hvat komit var, en hann reið heiman með tuttugu menn. Snemma um morgininn búask þeir Hallfreðr, ok áðr hann steig á hest, kvað hann vísu:

(22) Lítt hirði ek, lautar
lundr hefr hætt til sprunda
viggs, þótt verðak höggvinn,

varr, í höndum svarra,
ef ek næða Sif slœðu
sofa karms meðal arma,
Mákat láss við ljósa
lind ofrœkðar bindask.

Síðan hljóp hann á bak ok brosti. Kolfinna mælti: »Hví brosir þú nú?« Hann kvað vísu:

(23) Veitkat hitt, hvat verða
verglóðar skal tróðu
— rinnumk ást til Ilmar
unnar dags, á munni,
ef fjölgegnir fregna
fagnendr jötuns sagna,
flók af gyltar Grísi
geitbelg, hvat mik teitir.

Hallfreðr vildi gefa Kolfinnu skikkjuna konungsnaut, en hon vildi eigi þiggja, ok áðr þeir riðu brott, kvað hann vísu:

(24) Heim koma hirði-Naumur,
hams es góðr á fljóðum,
sævar báls, frá seljum
sléttfjallaðar allar.
Nú selk af, þótt ýfisk
ölbekkjar Syn nekkvat,
hverr taki seggr við svarra
sínum, ábyrgð mína.

Eftir þat riða þeir brott.

10. Nú kemr Gríss til seljanna. Kolfinnu var skapþungt. Gríss sá þat. Hann kvað vísu:

(25) Nú þykki mér nökkurr,
námskorð, vesa orðinn
(lítk hví sumt mun sæta)
sveimr, meðan ek vas heiman.
Hér hafa gestir görva
— gengr út kona þrútin;
(þerrir sjáligr svarri)
— slaug þungliga (augu).

Þar var með Grísi Einarr son Þóris Þrándarsonar. Gríss vill eftir ríða, en Kolfinna latti ok kvað eigi víst, hvárt hans hlutr batnaði við. Gríss vill þó eftir ríða. Þeir riðu fram hjá Auðólfsstöðum til Blöndu. Þá váru þeir Hallfreðr komnir á miðja ána. Þá skaut Gríss spjóti til Hallfreðar, en hann tók á lofti ok skaut aftr til Gríss, en Einarr brá við exi; spjótit kom fyrir brjóst Einari ok fekk hann bana. Gríss kvað Hallfreð renna. Hann kvaðsk eigi mundu fara lengra en af ánni, ok bað þá at sœkja, en Gríss reið eigi at. Þá lögðu menn þat til, at Hallfreðr skyldi bœta Grísi fyrir ósóma þann allan, er hann hafði gert honum. Hallfreðr spyrr, hvers hann beiddisk. Gríss svarar: »Því munda ek una, ef ek hefða hringa báða, Jarlsnaut ok Konungsnaut«. Hallfreðr segir: »Fyrr mun annat at berask«. Ok

skildu við þat. Hallfreðr reið suðr til bróður síns, en þá var faðir hans andaðr, ok var þar um vetrinn. Ok um várit, er hann fór norðr, þá rak á fyrir þeim hríð. Hallfreðr kvað þat vera gerningaveðr. Þeir riðu ofan eftir Vatnsdal þar til, at fyrir þeim varð einn garðr, ok spruttu þar upp tuttugu menn. Þar var kominn Már af Másstöðum. Hann hleypr fyrir Hallfreð, en Hallfreðr höggr þegar til hans, en Már brá við blóttrygli ok varð hann ekki sárr. Hallfreðr reið þá ór garðshliðinu. Már kallaði: »Sœkjum at þeim«. Hallfreðr kvað vísu:

(26) Mjök tegask seima sekkvir,
(snót) verðk þegns fyr hótum,
(vér munum dag hvern dýrra)
dulrœkinn mik sœkja;
heldr mun hœli-Baldri
hlautgeirs fyr því meira
(ván erumk slíks) an sleikja
sinn blóttrygil innan.

Skildu þeir við svá búit.

Húnröðr hét maðr, er bjó at Móbergi. Gríss var þingmaðr hans. Þorkell krafla bjó þá at Hofi, en Ingólfr var dauðr. Þenna vetr orti Hallfreðr vísur um Grís, ok er Gríss frá þat, fór hann til móts við Húnröð ok bað hann ráðagerðar, »því at Hallfreðr herðir at eins fjándskap við mik«. Húnröðr mælti: »Þess

fýsi ek þik, at þú búir mál til ok stefnir Hallfreði til Húnavatnsþings«. Gríss gerði svá, reið suðr um várit til Hreðuvatns, því at þeir Galti ok Hallfreðr bjuggu þar þá. Gríss stefndi Hallfreði um víg Einars til Húnavatnsþings. Ok er þeir váru brottu, mælti Galti við Hallfreð: »Hver er tilætlan þín um mál þetta?« Hallfreðr svarar: »Ek ætla at sœkja traust Þorkels mágs míns«. Þeir riðu sunnan um várit ok váru saman þrír tigir; þeir gistu at Hofi. Hallfreðr spurði Þorkel, hvert traust hann skyldi þar eiga. Þorkell kvaðsk mundu veita at málum, ef boðin væri nökkur sœmd. Nú koma menn til þings, ok á þinginu gengu þeir Hallfreðr ok Galti til búðar Þorkels ok fréttu, hvar koma skyldi. Hann segir: »Ek mun bjóðask til gerðar, ef þér vilið þat hvárirtveggju, ok mun ek þá leita um sættir«. Ganga þeir nú út ór búðinni, en Brandr Ávaldason, bróðir Kolfinnu, lá á búðarveggnum. Hann hjó Galta banahögg í því er hann gekk út. Hallfreðr sagði Þorkatli vígit. Þorkell gekk með honum til búðar Gríss ok bað hann fram selja manninn, — »ella munu vér brjóta upp búðina«. Þá hljóp Hildr með Brandi í dyrnar ok spyrr, hvat Þorkell vildi. Hann segir erendit. Hildr mælti: »Eigi mundi þér þat í hug at drepa son minn, þá er ek skaut þér undan skikkju-

skauti mínu ok firða þik bana eftir víg Glœðis, þá er þeir Þorgils ok Þorvaldr vildu drepa þik«. Þorkell mælti: »Liðit er nú þat. Gangi konur út ór búðinni ok vilju vér leita mannsins«. Brandr var falinn, ok komsk hann svá út ok hittisk hann eigi. Þorkell kvað hann farinn mundu til búðar Húnröðar. Hallfreðr mælti þá: »Grunr er mér nú á um liðveizluna ok býð ek nú Grísi hólmgöngu«. Gríss kvað hann þat boðit hafa fyrr, sem hann átti at beiða. Þá kvað Hallfreðr vísu:

(27) Þá mun reyndr at ráðnu
rógherðöndum verða
(minnumk) malma sennu
minn hugr (við Kolfinnu),
ef svá at örr á eyri
uppsátrs boði (at láta
vel hyggjum þat) viggjar
vísar mér at Grísi.

Gríss hafði í hendi sverðit þat, er Garðskonungr hafði gefit honum. Hallfreðr sá einn dag, hvar Kolfinna gekk. Hann kvað vísu:

(28) Þykki mér, es ek þekki
þunnísunga Gunni,
sem fleybrautir fljóti
fley meðal tveggja eyja,
en þá's sék á Ságu
saums í kvinna flaumi,

sem skrautbúin skríði
skeið með gyldum reiða.

Þat var um nóttina áðr en þeir skyldu berjask, at Hallfreðr svaf í sæng sinni; honum þótti Óláfr konungr koma at sér, ok þóttisk hann verða feginn ok þó hræddr. Konungr mælti: »Svefns er þér, en þó mun þér sem þú vakir; þú ætlask ógott ráð fyrir at berjask við Grís við ill málaefni, en hann hefir svá fyrir mælt ok beðit guð, at sá ykkarr skyldi sigr fá, er betri málaefni hefði. Haf ráð mitt, tak með þökkum at engi hólmganga verði ok bœt fé. En á morgin, er þú ert klæddr, gakk út á holt þat, er hjá þingstaðnum er, þar sem götur mœtask; menn muntu sjá ríða ok haf við þá tal, ok kann vera, at þér þykki þá annat meira vert en hólmganga Gríss, ok hirð eigi, þótt honum þykki sem þú hræðisk«. Hallfreðr vaknar ok íhugar, hvat fyrir hann hefir borit, ok segir þeim manni, er hjá honum var. Sá svarar: »Hræðisk þú nú grísinn, ok væri betra at hafa tekit fyrr gott ráð, þá er hann mælti vel til, en nú mun virt af óvinum þínum sem þú þorir eigi at berjask«. Hallfreðr mælti: »Virði þat hverr sem vill, hafa skal ek ráð Óláfs konungs; þau munu mér bezt gefask«. Um morgininn gekk hann út á holtit ok sá menn ríða í litklæðum at

sér. Hann spurði þá tíðinda, en þeir sögðu fall Óláfs konungs. Hallfreðr varð svá við, sem hann væri steini lostinn, ok gekk þegar heim til búðar með miklum harmi ok lagðisk þegar niðr í rúm sitt. Þá mæltu Gríss menn, at honum yrði lítilmannlega. Gríss svarar: »Þat er ekki á þá leið, minna sóma hafða ek af Garðskonungi, ok þóttu mér þau mest tíðindi, er ek mista höfðingja míns; er heit lánardrottins ást, ok er gott, er ek skal eigi berjask við konungsgiftuna; vil ek enn, at Þorkell dœmi sem ætlat var«. Þorkell mælti: »Ek mun nú taka máli fyrir Hallfreð ok sætta ykkr«. Þessu játti Hallfreðr. »Þat er gerð mín«, segir Þorkell, »at víg Einars komi fyrir víg Galta ok þar með heimsókn við Kolfinnu fyrir manna mun, en fyrir Gríssvísur skal Hallfreðr gefa Grísi grip einn góðan. Þá kvað Hallfreðr vísu:

(29) Auðs hefk illrar tíðar
alldrengila fengit,
mik hefr gjöllu golli
gramr ok jarl of framðan,
ef glapskuldir gjalda
gjalfrleygs ok hefk þeygi
mörk fyr minstan verka
matvísum skalk Grísi.

Þorkell bað hann hætta verkanum, — »ok

lát fram grip nökkurn, þótt eigi sé af konungsnautum«. Þá lét Hallfreðr fram hringinn Sigvaldanaut ok skildu at því.

11. Síðan fór Hallfreðr suðr um heiði ok fekk búit í hendr Valgerði systur sinni, en hann fór utan í Kolbeinsárósi ok kom við Orkneyjar; þaðan fór hann til Noregs ok kom á Sognsæ um vetrnátta skeið, ok spurði þá at um fall Óláfs konungs. Hann orti þá Óláfsdrápu ok er þetta stef í:

(30) Norðr eru öll of orðin
auð lönd at gram dauðan,
allr lemsk friðr af falli
flugstyggs sonar Tryggva.

Honum þótti svá mikit um fall Óláfs konungs, at hann undi engu ok ætlaði suðr til Danmerkr eða austr til Svíþjóðar. Þeir lögðu í einn leynivág. Þat spurði Hallfreðr, at Eiríkr jarl var þaðan eigi langt á brott á land upp. Þat gerði hann sér í hug, at drepa jarl, þótt þegar væri hann drepinn. Ok um nóttina dreymdi hann, at Óláfr konungr kœmi at honum ok mælti: »Þetta er ónýtt ráð, er þú ætlask fyrir; yrk heldr drápu um jarl«. Um morgininn eftir gekk Hallfreðr á bœ þann, er jarl var ok at stofu þeiri, er jarl drakk inni. Hallfreðr var kendr; hann var tekinn ok fœrðr

jarli. Jarl vildi láta drepa hann fyrir þat, er hann meiddi Þorleif spaka, ok bað fjötra hann; en er fjötrinn var borinn at honum, þá þreif hann til ok hnykti af þeim, er á hann skyldi leggja ok laust í höfuðit, svá at sá hafði þegar bana. Jarl bað þegar drepa hann, at hann gerði eigi fleira illt. Gamall maðr reis upp utar á bekkinn ok gekk fyrir jarl ok bað hann gefa Hallfreði líf, ok var þat Þorleifr enn spaki. Þá mælti jarl: »Þat er ómaklegast, at þú biðir honum griða, eða mantu eigi, at hann meiddi þik«. Þorleifr svarar: »Þat vil ek, herra, at Hallfreðr hafi grið«. Jarl kvað svá vera skyldu, sem hann vildi. Þorleifr tók Hallfreð í sveit sína. Hann mælti við Hallfreð: »Viltu at ek dœma með jarli ok þér?« Hallfreðr kvaðsk þat gjarna vilja. »Þá skaltu yrkja kvæði um jarl ok haf gert innan þriggja nátta«. Ok er þrjár nætr váru liðnar, þá fœrði Hallfreðr kvæðit ok er þetta upphaf á:

(31) Bærr est hróðr at heyra
hjaldrörr um þik görvan.

Jarl launaði honum vel kvæðit, — »en ekki vil ek þik með mér hafa sakir Óláfs Tryggvasonar«. Þorleifr bauð Hallfreði til sín ok þangat fór hann. Þorleifr reyndisk honum enn bezti drengr. Ok at sumri fór Hallfreðr út til Íslands ok kom skipi sínu í Leiruvág fyrir sunn-

an land. Þá bjó Önundr at Mosfell. Hallfreðr átti at gjalda hálfa mörk silfrs húskarli Önundar ok svaraði heldr harðlega. Kom húskarlinn heim ok sagði sín vandræði. Hrafn kvað slíks ván, at hann mundi lægra hlut bera í þeira skiftum. Ok um morgininn eftir reið Hrafn til skips ok ætlaði at höggva strengina ok stöðva brottferð þeira Hallfreðar. Síðan áttu menn hlut í at sætta þá ok var goldit hálfu meira en húskarl átti; skildu at því. Annat sumar eftir áttu þeir Hallfreðr ok Gunnlaugr ormstunga ferð saman ok kómu á Melrakkasléttu, en þá hafði Hrafn fengit Helgu. Hallfreðr sagði Gunnlaugi, hversu vel honum hafði vegnat ok Hrafni. Hallfreðr var lengstum í ferðum ok undi sér engu eftir fall Óláfs konungs. Hann fór til Svíþjóðar at vitja Auðgísls sonar síns ok fjár síns; hann ætlaði þar at festask. Þá var Hallfreðr nær fertugum manni, er hann ætlaði til Íslands at sœkja fé sitt. Hallfreðr son hans var þá með honum. Þeir höfðu útivist harða. Hallfreðr jós at sínum hlut ok var þó sjúkr mjök. Ok einn dag, er hann gekk frá austri, settisk hann niðr á ásinn, ok í því laust áfall hann niðr í skipit ok ásinn ofan á hann. Þá mælti Þorvaldr: »Er þér, bróðir, erfitt við orðit?« Hallfreðr kvað vísu:

(32) Hnauð við hjarta síðu
hreggblásin, mér ási,
mjök hefr uðr at öðru
aflat báru skafli,
marr skotar mínum knerri,
mjök emk vátr, af nökkvi,
munat úrþvegin eira
alda sínu skaldi.

Þeir þóttusk sjá sótt á honum ok leiddu hann aftr eftir skipinu ok bjuggu um hann ok spurðu, hversu honum segði hugr um sik. Hann kvað vísu:

(33) Rindr mun hvítri hendi
hördúks of brá mjúka,
fljóð gat fremðarœði,
fjölerrin sér þerra,
ef dauðan mik meiðar
morðveggs skulu leggja
(áðr vask ungu fljóði)
út of borð (at sútum).

Þá sá þeir konu ganga eftir skipinu; hon var mikil ok í brynju; hon gekk á bylgjum sem á landi. Hallfreðr leit til ok sá, at þar var fylgjukona hans. Hallfreðr mælti: »Í sundr segi ek öllu við þik«. Hon mælti: »Viltu, Þorvaldr, taka við mér?« Hann kvaðsk eigi vilja. Þá mælti Hallfreðr ungi: »Ek vil taka við þér«. Síðan hvarf hon. Þá mælti Hallfreðr: »Þér, son minn, vil ek gefa sverðit Konungsnaut, en

aðra gripi skal leggja í kistu hjá mér, ef ek öndumk hér á skipinu«. Þá kvað hann vísu þessa:

(34) Ek munda nú andask,
ungr vask harðr í tungu,
senn, ef sálu minni,
sorglaust, vissak borgit;
veitk, at vætki of sýtumk,
valdi goð hvar aldri,
(dauðr verðr hverr) nema hræðumk
helvíti, skal slíta.

Litlu síðarr andaðisk hann, ok var í kistu lagðr ok gripir hans með honum, skikkja, hjálmr ok hringr, ok skotit síðan fyrir borð öllu saman. Kistan kom í eyna helgu í Suðreyjum ok fundu sveinar ábóta. Þeir brutu upp kistuna ok stálu féinu ok söktu líkinu í fen mikit. Ábóta dreymdi þegar um náttina, at Óláfr konungr kœmi at honum; hann var reiðulegr ok kvað hann illa sveina eiga, — »hafa þeir brotit skip skálds míns ok stolit fé hans, en bundit stein við háls honum; nú haf þú sannar sögur af þeim, ella munu yðr henda hver undr«. Síðan váru sveinar teknir ok gengu þeir við ok var þeim gefit frelsi. Lík Hallfreðar var flutt til kirkju ok var grafit virðulega; kalekr var gerr af hringinum, en altarisklæði af skikkjunni, en kertastikur ór hjálminum.

4

Þeir Þorvaldr tóku land ok fóru á Óttarsstaði ok váru þar um vetrinn. Þorvaldr fór utan um sumarit, en Hallfreðr gerði bú á Óttarsstöðum; hann var kallaðr vandræðaskáld. Hann var mikilmenni ok gæfumaðr; er mart manna frá honum komit. Lýkr þar at segja frá Hallfreði.

VIÐAUKI.

(Úr Heimskringlu, Óláfs sögu Tryggvasonar).

90. Óláfr konungr gekk einn dag úti á stræti, en menn nökkurir gengu í móti honum, ok sá, er fyrstr gekk, fagnaði konungi. Konungr spurði þann mann at nafni, sá nefndisk Hallfreðr. Þá mælti konungr: »Ertu skáldit?« Hann sagði: »Kann ek yrkja«. Þá mælti konungr: »Þú munt vilja taka kristni ok gerask síðan minn maðr«. Hann segir: »Kostr skal á því vera, at ek man skírask láta, ef þú, konungr, veitir mér sjálfr guðsifjar, af engum manni öðrum vil ek þat þiggja«. Konungr svarar: »Ek vil þat gera«. Var þá Hallfreðr skírðr, ok hélt konungr honum undir skírn. Síðan spurði konungr Hallfreð: »Viltu nú gerask minn maðr?« Hallfreðr sagði: »Ek var fyrr

hirðmaðr Hákonar jarls; nú vil ek eigi gerask þér handgenginn ok engum öðrum höfðingjum, nema þú heitir mér því, at mik hendi enga þá hluti, er þú rekir mik frá þér«. »Svá at einu er mér sagt«, segir konungr, »at þú er eigi svá vitr eða spakr, at mér er örvænt, at þú gerir þá hluti, er ek vil fyrir engan mun við sœma«. »Dreptu mik þá«, segir Hallfreðr. Konungr mælti: »Þú ert vandræðaskáld, en minn maðr skaltu nú vera«. Hallfreðr svarar: »Hvat gefr þú, konungr, mér at nafnfesti, ef ek skal heita vandræðaskáld?« Konungr gaf honum sverð ok fylgdi engi umgerð. Konungr mælti: »Yrk nú vísu um sverðit, ok lát sverð vera í hverju vísuorði«. Hallfreðr kvað:

Eitt es sverð þats sverða.

Þá fekk konungr honum umgerð ok mælti: »Eigi er sverð í hverju vísuorði«. Hallfreðr svarar: »Tvau eru ok í einu«. »Svá er þat«, segir konungr. — Af Hallfreðar kvæðum tökum vér helzt vísindi ok sannindi þat er sagt er frá Óláfi konungi Tryggvasyni.

113. . . . Hallfreðr vandræðaskáld hafði komit um sumarit austan af Gautlandi; hafði hann verit með Rögnvaldi jarli Úlfssyni, er þá var kominn til ríkis í Vestra-Gautlandi. Úlfr faðir Rögnvalds var bróðir Sigríðar ennar stór-

ráðu; váru þeir systkinasynir Óláfr konungr sœnski ok Rögnvaldr jarl. Segir Hallfreðr Óláfi konungi mart af jarli, sagði, at hann var hraustr höfðingi ok stjórnsamr, örr af penningum, drenglyndr ok vinhollr; sagði Hallfreðr þat ok með, at jarl vildi hallask til vináttu við Óláf konung, ok hafði þat talat, at hann vildi biðja Ingibjargar Tryggvadóttur. Á þeim vetri kómu austan af Gautlandi sendimenn Rögnvalds jarls, ok fundu Óláf konung norðr í Niðarósi; báru þar fram erindi jarls fyrir konung, öll slík sem Hallfreðr hafði áðr orði á komit, at jarl vildi vera fullkominn vin Óláfs konungs, ok þar með mælti jarl til mægða við konung, ok vildi fá Ingibjargar systur hans.

Kvæði
eftir
Hallfreð vandræðaskáld.

I.
HÁKONARDRÁPA
(ort um 990).

(1) Askþollum stendr Ullar
austr at miklu trausti
rœkilundr enn ríki
randfárs, brumaðr hári.

(2) Grams rúni lætr glymja
gunnríkr, hinns hvöt líkar,
Högna hamri slegnar
heiftbráðr of sik váðir.

(3) Ráð lukusk, at sá, síðan,
snjallráðr konungs spjalli
átti eingadóttur
Ónars, viði gróna.

(4) Breiðleita gat brúði
Báleygs at sér teygða

stefnir stöðvar-hrafna
stála ríkismálum.

(5) Því hykk fleygjanda frakkna,
ferr jörð und menþverri,
ítra eina at láta
Auðs systur mjök trauðan.

(6) Sannyrðum spenr sverða
snarr þiggjandi viggjar
barrhaddaða byrjar
biðkván und sik Þriðja.

(7) Ok geirrótu götvar
gagls við strengjar hagli
hungreyðöndum hanga
hléðut, járni séðar.

(8) Ólítit brestr úti
unndýrs frömum runnum
hart á Hamðis skyrtum
hryngráp Egils vápna.

(9) Þaðan verða föt fyrða,
fregn ek görla þat, Sörla
rjóðask björt í blóði.
Benfúr méilskúrum.

II.
ÓLÁFSDRÁPA
(ort vetrinn 996—997).

(1) Tolf vas elds at aldri
ýsetrs hati vetra,
hraustr þás herskip glæsti
Hörða vinr ór Görðum;
hlóðu Hamðis klæðum
hjörva gnýs ok skýjum
hilmis menn með hjalmum
hlýrvigg, en mól stýri.

(2) Hilmir lét at Holmi
hjálmskóð roðin blóði —
hvat of dylði þess höldar? —
hörð ok austr í Görðum.

(3) Svá frák hitt, at háva
hörgbrjótr í stað mörgum
(oft kom hrafn at) heiftum
hlóð valköstu (blóði).

(4) Endr lét Iamta kindir
allvaldr í styr falla,
vanðisk hann, ok Vinða,
végrimmr, á þat snimma;
hættr vas Hörða dróttinn
hjördjarfr Gota fjörvi,

gollskerði frák gerðu
geirþey á Skáneyju.

(5) Böðserkjar hjó birki
barklaust í Danmarku
hleypimeiðr fyrir Heiða-
hlunnviggja -bý sunnan.

(6) Tíðhöggvit lét tyggi,
Tryggvasonr, fyr styggvan
Leiknar hest á lesti
ljótvaxinn hræ Saxa;
vinhróðigr gaf víða
vísi margra Frísa
blökku brúnt at drekka
blóð kveldriðu stóði.

(7) Rógs brá rekka lægir
ríkr Valkera líki,
herstefnir lét hröfnum
hold Flæmingja goldit.

(8) Gerðisk ungr við Englum
ofvægr konungr bægja;
naddskúrar réð nœrir
Norðimbra sá morði;
eyddi ulfa greddir
ógnblíðr Skotum víða,

gerði seims, með sverði,
sverðleik í Mön skerðir.

(9) Ydrógar lét œgir
eyverskan her deyja
(Týr vas tjörva dýrra
tírargjarn) ok Íra;
barði brezkrar jarðar
byggvendr, en hjó tyggi
(gráðr þvarr geira hríðar
gjóði) kumbrskar þjóðir.

III.
ERFIDRÁPA UM ÓLÁF TRYGGVASON
(ort 1001).

Stef:

(1) Norðr eru öll of orðin
auð lönd at gram dauðan,
allr glepsk friðr af falli
flugstyggs sonar Tryggva.

(2) Flugþverrir nam fyrri
frægr aldrigi vægja,
heldr lét hölða skyldir
hugrekki sér þekkja.

(3) Geta skal máls, þess's mæla
menn at vápna sennu
dolgafangs við drengi
dáðöflgan bör kváðu;
baða hertrygðar hyggja
hnekkir sína rekka
— þess lifa þjóðar sessa
þróttarorð — á flótta.

(4) Þar hykk víst til mjök mistu
(mörg kom drótt á flótta)
gram, þann's gunni framði
gengis þrœnzkra drengja;
nœfr vá einn við jöfra
allvaldr tváa snjalla,
— frægt es til slíks at segja
síðari, ok jarl enn þriðja.

(5) Heft vas lítt (á lofti
liðu örvar framm görva)
brodda flaug, áðr bauga
brjótendr skyti spjótum;
orð vas hitt, at harðast,
hvarkunnr, fyr lög sunnan,
mest, í malma gnaustan
minn dróttinn framm sótti.

(6) Sótti herr, þars hætti,
hundmargr drasil sunda,

en hjalmsprotum hilmir
harðfengr Dönum varði;
fellu þar með þolli
þeim skævaðar geima
(mein hlautk af því) mínir
(meir) hollvinir fleiri.

(7) Herskerðir klauf harðan
(hann gekk reiðr of skeiðar)
svarðar stofn með sverði
sunnr eldviðum gunnar;
kunni gramr at gunni,
(gunnþings é-arnmunnum
margr lá heggr of höggvinn)
holbarkar rá sarka.

(8) Varð of Vinða myrði
vígskýs (en þat lýsik)
ramr und randar himni
rymr (knáttu spjör glymja);
hirðir stóðsk með harðan
hnitvegg við fjölð seggja
víðis veltireyðar
varghollr þrimu marga.

(9) Upp sögðu lög (lagðisk
líf skjótt firum) hlífa,
gnóg til gumna feigðar,
gölkn (við randar bölku).

(10) Leitt hykk Leifa brautar
lognárungum váru
geirs við gumna stjóra
geigurþing at eiga,
þás fákhlaðendr frœknir
farligs at vin jarla
húfs með hamri þœfðar
hringskyrtur fram gingu.

(11) Sukku niðr af Naðri
(naddfár) í böð sárir
(baugs, gerðut við vægjask)
verkendr Heðins serkjar;
vanr mun Ormr, þót Ormi
alldýrr konungr stýri,
hvars skríðr með lið lýða,
lengi slíkra drengja.

(12) Eigi látask ýtar
enn, þeirs víðast nenna,
fremra mann of finna
folkreifum Áleifi.

(13) Firðisk vætr, sás varði
víð lönd, Breta stríðir
bleyði firðr við bráðan
bekkdóm Heðins rekka;
hann lét of sök sanna,

sverðjalmr óx þar, verða,
skilit frák, fyr skylja,
skóð mörg roðin blóði.

(14) Hverr vas hræddr við örvan,
hugdyggvan son Tryggva
(óðusk malmþings meiðar)
maðr und sólar jaðri.

(15) Myndi lung et langa
(láðsíks) und gram ríkum,
(blóð kom á þröm þíðan)
þjóð varliga hrjóða;
meðan ítrs vinir áttu
innan borðs (at morði
sú gerðisk vel) varða
(verðung) jöfurs sverðum.

(16) Harðgörvan lét hjörvi
Holms verða Týr sverða
vind á víðu sundi
vígþey Heðins meyjar;
áðr an Ormi næði
Eirekr eða hlut meira,
mörg óð bitr í blóði
benkleif fyr Áleifi.

(17) Ítrfermðum réð Ormi
orðsæll jöfurr norðan,

(snörp varð at þat sverða
snót) Eireki á móti,
en húfjöfnum hefnir
hlýrs þeim gota stýrði,
(áðr óx um gram góðan
gunnr), Hákonar sunnan.

(18) Gótt es görva at frétta
(gunnr óx fyr haf sunnan,
sverð bitu feigra fyrða
fjörrönn) at því mönnum,
hvern rakkligast rekka
randláðs viðir kváðu
(Surts ættar vinnk sléttan
sylg) Áleifi fylgja.

(19) Ógrœðir sá auðan
armgrjóst Trana fljóta
(hann rauð geir at gunni
glaðr) ok báða Naðra,
áðr hjaldrþorinn heldi
hugframr ór böð ramri
snotr af snœris-vitni
sunds Þórketill undan.

(20) Veitkat hitt, hvárt Heita
hungrdeyfi skalk leyfa
dynsæðinga dauðan

dýrbliks eða þó kvikvan,
alls sannliga segja
(sárr mun gramr at hváru,
hætt's til hans at frétta)
hvárttveggja mér seggir.

(21) Sagðr vas mér, né meira
munuma stríð of bíða,
lýðum firðr ok láði
landvörðr fyr sæ handan;
væri oss, þót ærir
elds þeim svikum beldi,
heila-líkn, ef, hauka
háklifs jöfurr lifði.

(22) Sá vas árr, of ævi,
oddbragðs, es þat sagði,
at lofða gramr lifði,
læstyggs sonar Tryggva;
vesa kveðr öld ór eli
Áleif kominn stála,
menn geta máli sönnu,
mjök's verr an svá, ferri.

(23) Mundut þess, es Þrœnda
þróttharðan gram sótti,
frák, með liði lýða
landherr, þar sköp verða:

at mundjökuls myndi
margdýrr koma ýrir
(geta þykkjat mér gotnar
glíkligs) ór styr slíkum.

(24) Enn segir auðar kenni
austr ór malma gnaustan
seggr frá sárum tyggja
sumr eða braut of kumnum;
nú's sannfregit sunnan
siklings ór styr miklum,
(kanka mart við manna)
morð (veifanar orði).

(25) Norðmanna hykk nenninn
(nú's þengill fram genginn;
dýrr hné dróttar stjóri)
dróttin und lok sóttan.
Grams dauði brá gleði
góðs ófárar þjóðar,
allr glepsk friðr af falli
flugstyggs sonar Tryggva.

(26) Illt vas þats ulfa sultar,
oft, þverri stóðk ferri
mest þars malmar brustu,
mein, þótt smátt sé und einum;
skiliðr em ek við skylja,

skalmöld hefr því valdit;
vætta virða dróttins
vil es mest ok dul flestum.

(27) Hefk, þanns hverjum jöfri
heiftfíknum varð ríkri
und niðbyrði Norðra
norðr, goðföður orðinn;
bíða munk þess, es breiðan
barðmána vann skarðan,
margaukanda mækis
móts aldrigi bótir.

(28) Fyrr mun heimr ok himnar,
hugreifum Áleifi,
(hann vas menskra manna
mest gótt) í tvau bresta,
áðr an, glíkr at góðu,
gœðingr myni fœðask.
Kœns hafi Kristr enn hreini
konungs önd ofar löndum.

Tímatal.

Óttarr og Ávaldi koma til Íslands .	eftir	960
Fœddr Hallfreðr	um	967
Utanför Hallfreðar in fyrsta	um	987
Hallfreðr í sjóförum	um 988—	996
Hallfreðr yrkir drápu um Hákon jarl	um	990
Hallfreðr kemr til Óláfs Tryggvasonar, lætr skírast og yrkir drápu um konung		996
Fer til Danmerkr og Svíþjóðar		997
Fer út til Íslands		1000
Yrkir erfidrápu um Óláf konung		1001
Mál Hallfreðar á alþingi og utanför . . .		1001
Hallfreðr kemr aftr út til Íslands		1005
Hallfreðr fer utan og deyr í hafi .	um	1007

Vísnaskýringar.

1. Þarf eigi skýringa.

2. Hallfreðr: Reiði allheiðins sannargs sökkvis margra troga[1] verðr mér svá nökkvi[2] œgileg fyr augum, sem ólítill gamall búrhundr stúri[3] úti fyr búri alls mest við för gesta; stœrik brag[4].

1. *sökkvir margra troga,* háðuleg mannkenning, um Grís. — 2. *svá nökkvi,* ámóta, viðlíka. — 3. *stúri,* ygli sig. — 4. eg yrki.

3. Sami: Ræðkat[1] rœkimeiðum randaliðs[2] at biðja eingadóttur Ávalda — ótta skaldi því[3]; síð mun byrr beiði- kvánar Surts[4] of rinna mér af kyrri Kolfinnu; svá geta menn til hennar.

1. *Rœðkat,* eg ræð eigi, eg ræð frá. — 2. *randaliðs* virðist eignarf. af *randalinnr,* spjót eða sverð; *rœkimeiðar randaliðs,* hermenn (mk.). — 3. menn ógna skáldinu (Hallfreði) með því. — 4. *beiðikván Surts,* tröllkona; *byrr* tröllkonu, hugr; síð mun hugr minn hverfa frá inni kyrrlátu Kolfinnu.

4. Sami: Fúss emk enn minnask við Kolfinnu, þótt álföll[1] drepi ossu stáli[2], — mjök skýtr Mörnar vakri[3] — þvít unnum nú áttgóðri,[4] nýtri tróðu Endils eldgrundar[5] nær betr an væri heitin mér[6].

1. *álföll,* straumföll, rastir. — 2. skelli á skipstafni vorum. — 3. *Mörn,* árheiti; *vakr,* hestr; *Mörnar vakr,* skip; skipinu fleygir áfram (í straumnum). — 4. ættgóðri. — 5. *Endils eld-grund, Endill,* sækonungr; *Endils grund,* hafið; *eldr* hafs, gull; gulls *tróða,* kona, hér: Kolfinna. — 6. því að eg ann inni ættgóðu, mik-

ilhæfu konu nærri því betr, en þótt hún væri orðin heitkona mín.

5. Sami: Fœrum festar órar; særoka ferr at knerri; svörð tekr heldr at herða[1]; hvar es Akkerisfrakki?

1. *svörðr,* svarðreip, festar skipsins og reiði. Nú tekr heldr að herða á strengjum vorum.

6. Óláfr Tryggvason: Ek fekk einn dreng til strengjar, þann er hnykkir hnakkmiða[1]; hér es Akkerisfrakki.

1. *hnakkmiði,* dufl, er fest er á streng við akkerið og miðar eða vísar til hvar það liggr.

7. Hallfreðr: Hlautk þann guðföður, es vas orðinn einna æztr manna und niðbyrði Norðra[1] norðr[2]; ek sanna þat.

1. *niðbyrðr Norðra,* byrðr niðja Norðra, dvergabyrði, himinn. — 2. á norðrvegum eða Norðrlöndum.

8. Sami: Veitk, at víðlendr konungr sendi vísu skreyti[1] nökðan[2] hjör núflaust[3] við nökkva Austra burar[4]; skrautlig hjölt verða fyr herði skölkvings[5]; gramr höfum framðan konungsnauti[6]; of þák kera skjalga[7].

1. skáldi, mér. — 2. án umgerðar eða skeiða. — 3. *núflaust,* líklega sama sem »hrukkulaust«, umsvifalaust, léttilega. »Núfa« er sagt, að til sé í nútíðarmáli á Vestfjörðum og merki nabba eða litla vörtu. Í nýnorsku þýðir »nuva« sauðr með stuttum eyrum. Í fornnorsku er hnúfa þjófkerling, er skorið var af eyrum og nefi til refsingar. — 4. *Austra burr,* dvergr; dvergs *nökkvi,* dvergafar, skáldskapr; *við* skáldskap, að bragarlaunum. — 5. *skölkvingr,* sverð. — 6. konungrinn hefir sœmt mig konunglegri gjöf. — 7. *kera skjalgi,* sverð.

9. Sami: Hitt vas fyrr, es gatk vel blóta sjalfan

geðskjótan harra Hliðskjalfar[1]; skift es á giftu gumna.

1. *Harri Hliðskjalfar,* Óðinn.

10. Sami: Öll ætt aldar hefr skipat ljóðum til hylli Óðins; man'k algilda iðju várra niðja. Legg ek fjón á frumver Friggjar þvít Kristi þjónum; en trauðr, þvít vald Viðris hugnaðisk skaldi vel.

Allar kynslóðir hafa skipað ljóðum sínum til þess að hlotnast hylli Óðins; man eg þá vegsamlegu iðju feðra vorra. (Nú) legg eg hatr á Óðin því að eg þjóna Kristi, en trauðr (nauðugr), því að vald Óðins hugnaðist mér vel.

11. Sami: Hölða reifnir[1], höfnum nafni hrafnblóts goða ór heiðnum dómi, þess es ól lóm við lof lýða[2].

1. konungr. — 2. Eg hafna nafni Óðins úr heiðnum sið, þess er menn lofuðu, þótt hann beitti þá brögðum.

12. Sami: Mér skyli Freyr gramr ok Freyja; læt'k fjörð[1] öðul[2] Njarðar; gröm[3] líknisk við Þór enn ramma; vilk kveðja Krist einn ok goð allrar ástar; erum leið reiði sonar[4], es á frægt vald foldar und feðr.

1. *fjörð,* firð. — 2. *öðul,* flt. af *aðal,* eign, hér: hof eða vé; eg firrist vé Njarðar. — 3. *gröm,* (hér) illar vættir. — 4. Krists.

13. Sami: Sá es siðr með Sygna ræsi, at goð 'ro[1] kviðjuð[2]; verðum at forðask flest fornhaldin sköp norna; allir ýtar[3] láta kyn Óðins fyr róða[4]; ek verð ok neyddr frá niðjum Njarðar at biðja Krist.

1. *'ro,* stytt fyrir ero, eru. — 2. *kviðja,* af nema, banna. — 3. menn. — 4. *láta fyr*(ir) *róða,* yfirgefa, kasta frá sér; *róði* þýðir e. t. v. sópr, vöndr (á þýzku: rute).

14. Sami: Eitt es sverð sverða, þats gerði mik sverðauðgan; nú mun verða sverðótt fyr sverða svip-

Njörðum[1]. Muna[2] verða vansverðat, jarðar-hljótr[3], at yrði umbgerð at því sverði; emk verðr þriggja sverða.

1. mannkenning. — 2. mun eigi. — 3. konungr.

15. Sami: Ólk hrafnvíns hyrjar njót[1] á hvítu féi[2] mínu, þars vildak aldri véla auðgildanda[3]. Vannk til góðs við gunnmás grenni[4], sem ek kunna, en hjörva friðskerðir fœrði fjörtál at mér[5].

1. *hrafnvín,* blóð, *hyrr,* eldr, blóðs eldr, sverð eða spjót, sverðs *njótr,* maðr. — 2. *hvítt fé,* hér: silfr. — 3. mannkenning. — 4. *gunnmár,* hrafn, hrafns *grennir,* hrafnseðjandi, maðr. — 5. bjó mér banaráð.

16. Sami: Svá hermila[1] hefk rekit harma minna, — Baldr sárlinns[2] hné í gný skjalda[3]; erum svipr at sveigi baugs[4], — at létk lofhnugginn[5] bana Auðgísls liggja dauðan sunnr[6] í dyn Gunnar[7]; svá of hefnda ek okkar.

1. greypilega. — 2. *linnr,* ormr; *sárlinnr,* sverð eða spjót, Baldr sverðs, mannkenning. — 3. *gnýr skjalda,* bardagi. — 4. Mér er sviftir að Þorgísli. — 5. *lofhnugginn,* lofi sviftr. — 6. suðr (í Svíþjóð). — 7. *dynr Gunnar,* bardagi.

17. Sami: Ek brá af reiði hundgeðjuðum stökkvi ölna skeiðs elda[1] undir; lagðak hendr at hundi; sá sendir Hlakkar éls skíða[2] stendr eigi síðan á vélum við þjóð[3]; rauðk bál Yggjar éla[4].

1. *ölunn,* fiskr; *ölna skeið,* sjór; *sjávar eldar,* gull; *gullsendir,* maðr. — 2. mannkenning. — 3. sitr eigi lengr á svikráðum við menn. — 4. *Yggr,* Óðinn; *bál Yggjar éla,* sverð.

18. Sami: Heitr of-remðar sveiti leggr af Grísi at lýsibrekku leggjar íss[1]; hon þolir kvöl hjá hánum; en dreypilig[2] dýnu Rán[3] drúpir hjá hánum sem alft á sundi; leyfik lund ljóssa vífa[4].

1. *leggr,* armleggr; *leggjar íss,* silfrarmhringr; *lýsibrekka leggjar íss,* fagrbúin kona (hér: Kolfinna). — 2. *dreypilig,* sem drúpir höfði af harmi, daprleg. — 3. kona. — 4. eg lofa skapsmuni innar björtu konu.

19. Sami: Fjarðar fúr-skerðandi[1] þrammar til hvílu, svá sem sílafullr fúlmár[2] svimmi á báru tröð, áðr an ófríðr orfa stríðir[3] þorir skríða und váðir; hann esa[4] hvílubráðr við hlaðs Gunni[5].

1. *fúrr,* eldr; *fjarðar fúrr,* gull; *gull-skerðandi,* maðr. — 2. fýll. — 3. *orfa stríðir,* óvegleg mannkenning. — 4. er eigi. — 5. *hlaðs Gunnr,* kona.

20. Sami: Enn hvíti[1] hjalmgrands Höðr[2] ok Strútr[3] enn gráni mun lítt skalmask fyr búr[4], hann mun án aura Eirar[5], þót ófríðr orfþægir[6] eigi víðan stöðul ok langa kví; hirðandi hjörvangs[7] nýtr hjarðar[8].

1. *hvítr,* hér í merking: huglaus. — 2. *hjalmgrands Höðr,* mannkenning, Gríss. — 3. hundr. — 4. þeir munu fara sér hœgt fyrir búrdyrnar, báðir »búrsnatar«. — 5. *aura Eir,* kona, hér: Kolfinna. — 6. *orfþægir,* niðrandi mannkenning, Gríss. — 7. *hjörvangr,* skjöldr; hirðandi skjaldar, mannkenning. — 8. hann á gnœgð búþenings.

21. Sami: Kolfinna læzk kenna fúlt af skaldi; kveðk enn of þenna hlut; kveða hvat[1] valda vitru vífi; en auðhnykkjanda[2] þykkir ganga dýrligr angi[3] af ungum svanna[4]; emk gjarn at greiða óð.

1. eitthvað. — 2. skáldinu. — 3. *angi,* ilmr. — 4. Kolfinnu.

22. Sami: Ek hirði lítt þótt verðak höggvinn í höndum svarra — varrlautar viggs lundr[1] hefr hætt til sprunda —, ef ek næða sofa meðal arma slœðu karms Sif[2]. Mákat of bindask ofrœkðar við ljósa láss lind[3].

1. *varrlautar viggs lundr,* mannkenning, hér: Hallfreðr sjálfr. — 2. *slœðu karms Sif,* kona, hér: Kolfinna. — 3. Eg fæ ekki bundizt ofrástar við ina björtu konu.

23. Sami: Veitkat hitt, hvat skal verða verglóðar tróðu[1] á munni — ást rinnumk til unnardags Ilmar[2], — ef fjölgegnir fagnendr jötuns sagna[3] fregna, hvat mik teitir; flók geitbelg af gyltar Grísi[4].

1. *ver,* haf; *verglóð,* gull; gulls *tróða,* kona. — 2. Ilmr, gyðja, unnar dagr, »verglóð«, gull; gulls Ilmr, kona. — 3. *jötuns sagnir,* munntal jötna, gull; gulls fagnendr, menn. — 4. eg »húðfletti« »grís« gyltarinnar, þ. e. Grís Sæmingsson.

24. Sami: Hirðinaumur sævar báls[1] koma allar sléttfjallaðar heim ór seljum; hams er góðr á fljóðum; nú selk af mína ábyrgð, þótt ölbekkjar Syn[2] ýfisk nekkvat; hverr seggr taki við sínum svarra.

1. *Hirðinaumur sævar báls,* konur. — 2. *Syn,* gyðja; *ölbekkjar Syn,* kona.

25. Gríss Sæmingsson: Námskorð[1], nú þykki mér nökkurr sveimr vesa orðinn, meðan ek vas heiman; lítk hví sumt mun sæta[2]. Hér hafa gestir görva þungliga slaug[3]; kona gengr út þrútin; sjáligr svarri þerrir augu.

1. kvenkenning. — 2. eg sé, hversu á sumu stendr. — 3. *slaug,* usli, óskundi.

26. Hallfreðr: Mjög tegask[1] dulrœkinn[2] seima sekkvir sœkja mik; verðk fyr hótum þegns; vér munum, snót, hvern dag dýrra; heldr mun hlautgeirs hœli-Baldri[3] meira fyr því, an sleikja sinn blóttrygil innan; erumk slíks ván.

1. leitast við. — 2. *dul,* heimsku mikillæti; *dul-*

rækinn, ofrembingr. — 3. *hlautgeirs hæli-Baldr,* mannkenning.

27. Sami: Þá mun minn hugr verða reyndr róghERÐöndum[1] at ráðnu malma sennu[2] — minnumk við Kolfinnu — ef svát örr uppsátrs viggjar boði[3] vísar mér at Grísi á eyri; hyggjum vel at láta þat[4].

1. mannkenning. — 2. *ráðin malma senna,* in ákveðna hólmganga. — 3. mannkenning. — 4. eg hygg gott til þess.

28. Sami: Mér þykkir, es ek þekki[1] Gunni þunnísunga[2], sem fley fljóti fleybrautir meðal tveggja eyja; en þás sék á saums Ságu[3] í kvinna flaumi[4], sem skrautbúin skeið skríði með gyldum reiða.

1. *þekki* merkir hér: sé. — 2. *ísungr,* höfuðdúkr; *Gunnr,* valkyrju-heiti; *þunn-ísunga Gunnr,* kona, hér Kolfinna. — 3. *saums Sága,* kona. — 4. *flaumr,* hér flokkr.

29. Sami: Illrar tíðar[1] hefk fengit auðs alldrengila — mik hefr gramr ok jarl of framðan gjöllu golli — ef skalk gjalda matvísum Grísi glapskuldir fyr minstan verka[2] ok hefk þeygi gjálfrleygs mörk[3].

1. Á óheilla stundu. — 2. *verki,* hér: bragr eða kviðlingar. — 3. *leygr,* logi, eldr; *gjalfrleygr,* sjávareldr, gull; mörk gulls, kona, hér: Kolfinna; »og fæ eg þó eigi konunnar«.

30. Vísan er úr erfidrápu Óláfs Tryggvasonar og kemr síðar.

31. Hallfreðr: Est bærr, hjaldr-örr[1], at heyra hróðr görvan um þik.

1. *hjaldr,* orusta; *hjaldr-örr,* gunnreifr, sighvatr. »Þér samir vel að heyra lof, er eg hefi orkt um þig«.

32. Sami: Ási hnauð mér við hjarta síðu; hreggblásin uðr[1] hefr mjök at öðru aflat báru skafli; marr

skotar mínum knerri af nökkvi[2]; mjök emk vátr; úr-þvegin alda munat[3] eira[4] sínu skaldi.

1. *uðr,* unnr, unn, alda, hér: hafið. — 2. særinn velkir knör minn af einhverri ástæðu; skáldið telr hafganginn sem feigðarboða sinn. — 3. *munat,* mun eigi. — 4. *eira,* hlífa.

33. Sami: Fjölerrin[1] hördúks Rindr[2] mun þerra sér of mjúka brá hvítri hendi, — fljóð gat fremðar-œði — ef morðveggs meiðar[3] skulu leggja mik dauðan út of borð. Vask áðr ungu flóði at sútum.

1. *Fjölerrin* bráð-sköruleg. — 2. *hördúks Rindr,* kona, Kolfinna. — 3. *morðveggr,* skjöldr; *morðveggs meiðar,* menn.

34. Sami: Ek munda nú andask senn sorglaust, ef vissak borgit sálu minni; ungr vask harðr í tungu; veitk, at of sýtumk vætki[1] — hverr verðr dauðr — nema hræðumk helvíti; goð valdi[2], hvar aldri skal slíta.

1. ekkert. — 2. ráði.

Drápa um Hákon Hlaðajarl.

1. Enn ríki rœkilundr randfárs[1], brumaðr hári, stendr askþollum Ullar[2] at miklu trausti austr[3].

1. *rœkilundr randfárs,* hermaðr, Hákon jarl. — 2. *askþollr Ullar,* mannkenning. — 3. *austr,* í Noregi.

2. Gunnríkr grams rúni[1], hinns líkar hvöt, lætr heift-bráðr glymja of sik hamri slegnar Högna váðir[2].

1. *grams rúni,* sbr. jöfra spjalli, jarl. — 2. *hamri slegnar Högna váðir,* brynja.

3. Ráð lukusk síðan, at sá snjallráðr konungs spjalli átti eingadóttur Ónars[1], gróna viði.

1. *Ónarr,* faðir jarðar; eingadóttir (einkadóttir) Ónars, jörðin, hér Noregr.

4. Stefnir stöðvar hrafna[1] gat teygða at sér breiðleita brúði Báleygs[2] stála ríkismálum[3].

1. *stöð,* höfn eða vík; *hrafn,* hér hestheiti; *stefnir stöðvar hrafna,* flota foringi. — 2. *Báleygr,* Óðinn; brúðr Óðins, jörð, hér: land, Noregr. — 3. *stála ríkismál,* hernaðr.

5. Því hykk fleygjanda frakkna[1] mjök trauðan at láta ítra Auðs systur[2] eina; jörð ferr und menþverri[3].

1. *frakka* (frakkneskt) spjót; *fleygjandi frakkna,* hermaðr. Frakka er tilgáta dr. F. J. fyrir »frægjan«. — 2. *Auðr,* sonr Náttar, bróðir Jarðar; *Auðs systir,* jörð, hér: land, Noregr. — 3. *menþverrir,* mannkenning.

6. Snarr þiggjandi byrjar viggjar[1] spenr barrhaddaða[2] biðkván Þriðja und sik sannyrðum sverða[3].

1. *vigg,* hestr; *byrjar vigg,* skip. — 2. *barrhödduð,* skógi vaxin; svo til orða tekið sakir þess, að skáldið líkir landinu við konu, sbr. um Hákon jarl: »brumaðr hári«, þar sem hann er nefndr »randfárs rœkilundr«. — 3. sbr. »stála ríkismálum«.

7. Ok götvar geirrótu[1] jarni séðar[2] hléðut[3] hanga gagls hungreyðöndum[4] við strengjar hagli[5].

1. *geirróta,* orusta; *götvar,* kvk. flt., gerðar, hlífar, brynjur. — 2. *jarni séðar,* saumaðar, seymdar, járni. — 3. *hléðut,* hlífðu eigi, sögnin er hlýja (hléða, hléðr). — 4. *hanga gagl,* hrafn; *hungreyðendr* hrafns, hermenn. — 5. *strengjar hagl,* örvadrífa.

8. Ólítit hryngráp Egils vápna[1] brestr úti hart á Hamðis skyrtum[2] frömum unndýrs runnum[3].

1. *gráp,* hagl; *Egill,* bogvaldr, bróðir Völundar smiðs; *hryngráp Egils vápna,* dynjandi örvadrífa. — 2. *Hamðis skyrtur,* brynjur. — 3. mannkenning.

9. Þaðan verða björt föt Sörla[1] rjóðask í blóði fyrða[2]; fregn ek þat görla. Benfúr méilskúrum[3].

1. *föt Sörla,* sbr. »Hamðis skyrtur«, brynjur. — 2. *fyrðar,* menn. — 3. Þessi tvö orð virðast eiga við síðara helming vísunnar, sem er týndr. *Benfúrr,* sár-eldr, sverð; *méilskúrir,* bardagi.

Óláfsdrápa.

1. Ýsetrs elds hati[1] vas tolf vetra at aldri, þás hraustr vinr Hörða[2] glæsti herskip ór Görðum[3]; hilmis menn hlóðu hlýrvigg Hamðis klæðum ok hjörva gnýs skýjum sem hjalmum[4], en stýri mól[5].

1. *Ýr,* bogi; *ýsetr,* hönd; *handar eldr,* gull; *gulls hati,* maðr, hér: Óláfr Tryggvason. — 2. *vinr Hörða,* Óláfr konungr. — 3. Garðaríki. — 4. menn konungs hlóðu skip herklæðum, skjöldum og hjálmum. — 5. stýrin hristust og gnötruðu í sævar-gjálfrinu.

2. Hilmir lét hörð hjalmskóð[1] roðin blóði at Holmi[2] ok í Görðum austr, — hvat of dylði höldar þess[3]?

1. *hjalmskóð,* sverð; *skóð* er skylt orðinu skaði. — 2. Við Borgundarhólm. — 3. hví skyldi menn draga dul á það.

3. Svá frák hitt, at hörgbrjótr[1] hlóð háva valköstu í mörgum stað heiftum; oft kom hrafn at blóði.

1. Óláfr konungr:

4. Endr lét végrimmr[1] allvaldr kindir[2] Jamta ok Vinða falla í styr; hann vanðisk snimma á þat; hjör-djarfr Hörða dróttinn vas hættr fjörvi Gota[3]; frák gollskerði gerðu geirþey[4] í Skáneyju.

1. *végrimmr,* grimmr fornum véum, sbr. *hörgbrjótr* í næstu vísu á undan. — 2. *kindir,* niðjar. — 3. Got-lendinga. — 4. *geirþeyr,* bardagi.

5. Hleypimeiðr hlunnviggja[1] hjó barklaust böð-serkjar birki[2] í Danmarku fyr sunnan Heiðabý.

1. flotaforingi, Óláfr konungr. — 2. böð-*serkr*, brynja; *böðserkjar birki*, hermenn. Þetta hráviði, sem Óláfr konungr hjó niðr í Danmörku, var *barklaust*, þar sem það var *böðserkjar* birki, þ. e.: menn.

6. Tyggi[1], Tryggva sonr, lét tíðhöggvit hræ Saxa á lesti[2] fyrir ljótvaxinn styggvan Leiknar hest[3]; vin-hróðigr vísi gaf blökku kveldriðu stóði[4] víða at drekka brúnt blóð margra Frísa.

1. *Tyggi* (víst skylt: *togi* í orðinu hertogi), kon-ungr. — 2. *á lesti*, ennfremr, loks (sbr. á ensku: at last). — 3. *Leikn*, tröllkona; *Leiknar hestr*, úlfr. — 4. *kveldriðu stóð*, úlfar.

7. Ríkr lægir rekka rógs[1] brá líki Valkera[2]; her-stefnir lét hröfnum goldit hold Flæmingja.

1. *róg*, ófriðr; *lægir rekka rógs*, friðstillir manna, sá er hegnir ósiðu og stillir til friðar (síns ríkis). — 2. *Valkerar*, íbúar í Walcheren í Hollandi; *brá líki Valkera*, feldi Valkera.

8. Ungr konungr gerðisk ofvægr bægja við Engl-um; sá naddskúrar nœrir[1] réð morði Norðimbra; ógn-blíðr[2] úlfa greddir[3] eyddi víða Skotum með sverði; seims skerðir gerði sverðleik í Mön.

1. *naddr*, broddr, *naddskúr*, örvadrífa; *nœrir*, efl-andi. — 2. *ógn*, orusta; *ógnblíðr*, gunnreifr. — 3. seðjandi.

9. Œgir ýdrógar[1] lét eyverskan[2] her ok Íra deyja; Týr dýrra tjörva[3] vas tírargjarn[4]; tyggi barði bygg-vendr brezkrar jarðar en hjó kumbrskar þjóðir; gjóði geira hríðar þvarr gráðr[5].

1. *ýdróg*, bogastrengr; *œgir*, skelfir; skelfir boga-strengs, hermaðr. — 2. *eyverskr*, úr Suðreyjum. —

3. *tjör,* kvk., spjót; *týr dýrra tjörva,* mannkenning. — 4. framagjarn. — 5. *gjóðr,* fuglsheiti; *geira hríð,* orusta; orustu-fugl, hrafn; *gráðr,* græðgi, hungr; hrafni þvarr hungr.

Erfidrápa um Óláf Tryggvason.

1. Öll Norðr-lönd eru orðin auð at[1] gram dauðan; allr friðr glepsk af falli flugstyggs[2] sonar Tryggva.

1. *at* (eldra apt eða aft), eftir. — 2. *flugstyggr,* »trauðr flugar«, flugskjarr, sá er eigi vill á flótta leggja.

2. Frægr flugþverrir[1] nam aldrigi vægja fyrri[2]; heldr lét hölða skyndir hugrekki þekkja sér.

1. sá er stöðvar flótta. — 2. að fyrra bragði.

3. Geta skal máls þess, es menn kváðu dáðöflgan dolga fangs bör[1] mæla við drengi at vápna sennu: — hnekkir hertryggðar[2] baða[3] sína rekka hyggja á flótta; þróttarorð þess þjóðar sessa[4] lifa.

1. *dolg,* dólg, fjandskapr, bardagi; *dolga fang,* brynja; brynju-*börr,* mannkenning. — 2. *hertryggð,* öryggi hers; *hnekkir hertrygðar,* sá er hnekkir öruggleik óvinahers, hér Óláfr Tryggvason. — 3. *baða,* bað eigi. — 4. *þjóðar sessi,* konungr.

4. Þar hykk gram, þanns framði gunni[1], víst mistu[2] til mjök gengis þrœnzkra drengja; mörg drótt kom á flótta; nœfr[3] allvaldr vá[4] einn við tváa snjalla jöfra ok jarl enn þriðja; frægt 's at segja til slíks síðar.

1. *gunnr,* orusta, hér er átt við Svoldrarorustu. — 2. *mistu* er nafnháttr þátíðar, hafa mist. — 3. *nœfr,* snœfr, hvatr. — 4. barðist.

5. Brodda flaug vas lítt heft — örvar liðu görva fram á lofti — áðr bauga brjótendr skyti spjótum;

hitt orð vas mest, at dróttinn minn, hvarkunnr[1], sótti harðast fram í malma gnaustan[2] fyr sunnan lög[3].

1. víðfrægr. — 2. *malma gnaustan,* orusta. — 3. fyrir sunnan haf, þ. e. við Svoldr.

6. Hundmargr[1] herr sótti drasil sunda[2], þars hætti[3], en harðfengr hilmir varði Dönum hjalmsprotum[4]; þar fellu fleiri hollvinir mínir með þeima[5] þolli skævaðar geima[6]; hlautk meir[7] mein at því.

1. *hundmargr,* fjölmargr. — 2. *drasill,* hestr; *drasill sunda,* skip, hér: Ormr inn langi. — 3. *þars hætti,* þar er (Svía-konungr) hætti (atsókninni). — 4. með sverðum. — 5. þessum. — 6. *geimi,* sær; *skævaðr,* hestr; *sævarhestr,* skip; skips *þollr,* mannkenning; hér: Óláfr konungr. — 7. *meir,* síðar.

7. Herskerðir[1] klauf harðan svarðar stofn[2] gunnar eldviðum[3] með sverði sunnr[4]; hann gekk reiðr of skeiðar; gramr kunni sarka[5] holbarkar rá[6] at gunni; margr gunnþings heggr[7] lá of höggvinn éarnmunnum[8].

1. hermaðr, konungrinn. — 2. *svarðar stofn,* höfuð. — 3. *gunnar eldviðir,* hermenn. — 4. *sunnr,* suðr, þ. e. suðr við Svoldr. — 5. *sarka,* rjóða, lita rauðu. — 6. *holbörkr,* börkr utan um holið, brynja; *brynju rá,* sverð. — 7. mannkenning. — 8. *éarnmunnum,* járnmunnum, sverðseggjum.

8. Ramr vígskýs rymr[1] varð und randar himni of Vinða myrði[2]; spjör[3] knáttu glymja, en þat lýsik; varghollr hirðir víðis veltireiðar[4] með harðan hnitvegg[5] stóðsk marga þrimu við fjöld seggja.

1. *vígský,* skjöldr; *vígskýs rymr,* skjaldabrak. — 2. *Vinða myrðir,* Óláfr konungr. — 3. spjót. — 4. *víðir,* sjór; *víðis veltireið,* ruggandi vagn hafsins, skip; skips *hirðir,* mannkenning. — 5. *hnitveggr,* skjöldr.

9. Hlífa gölkn[1] sögðu upp lög, gnóg til gumna feigðar; líf lagðisk firum[2] skjótt við randar bölku[3].

1. *galkn,* skrýmsl, grand; *hlífa gölkn,* sverð. — 2. mönnum. — 3. *rönd,* skjöldr; *randar balkar,* skjaldgarðr, skjaldborg.

10. Hykk lognárungum Leifa brautar[1] váru[2] leitt at eiga geirs geigurþing[3] við gumna stjóra, þás frœknir fólkhlaðendr farligs húfs[4] gingu fram at jarla vin með hringskyrtur[5], hamri þœfðar.

1. *Leifi,* sækonungr; *Leifa braut,* sjór; sjávar *log,* gull; gulls-*nárungr,* mannkenning. — 2. *váru* er nafnháttr þátíðar. — 3. *geirs geigurþing,* orusta. — 4. *húfr,* 3. og 4. umfar skipssúðar frá kili, oft haft sem *pars pro toto* um skipssúð eða skip; *farligr,* sá er fer vel, eða fagrligr; *fákr farligs húfs,* skip; *hlaðendr* skips, menn. — 5. hringabrynjur.

11. Verkendr Heðins serkjar[1] sukku sárir í böð[2] niðr af Naðri[3]; gerðut vægjask við naddbaugs fár[4]; vanr[5] mun Ormr lengi slíkra drengja, hvars skríðr með lið lýða, þótt alldýrr konungr stýri Ormi.

1. *Heðins serkr,* brynja; *verkendr* brynju, smiðir brynju, menn. — 2. orusta. — 3. Ormr inn langi. — 4. þeir hlífðu sér ekki í orustunni. — 5. *vanr mun Ormr slíkra drengja,* slíka drengi mun vanta á Orm.

12. Ýtar, þeir er víðast nenna[1], látask eigi of finna enn mann fremra folkreifum[2] Áleifi.

1. fara. — 2. *folk,* orusta, *folkreifr,* gunnreifr.

13. Bleyði firðr Breta stríðir, sás varði víð lönd, firðisk vætr[1] við bráðan bekkdóm Heðins rekka[2]; hann lét mörg skóð[3] verða roðin blóði of sanna sök; sverðjalmr[4] óx þar fyr skylja[5]; ek frá skilit[6].

1. lítt, ekki. — 2. *Heðins rekkar,* Hjaðningar; *bekkdómr* Hjaðninga; orusta. — 3. sverð. — 4. vopna-

brak. — 5. *skyli,* konungr. — 6. Eg frétti greinilega, skilmerkilega.

14. Hverr maðr und sólar jaðri vas hræddr við örvan hugdyggvan son Tryggva; malmþings meiðar[1] óðusk[2].

1. *malmþings meiðar,* bardagamenn. — 2. *óask,* óttast, hræðast.

15. Þjóð mundi varliga hrjóða et langa lung[1] und ríkum gram — blóð kom á þíðan þröm láðsíks[2] — meðan vinir ítrs jöfurs áttu varða sverðum innanborð; sú verðung[3] gerðisk vel at morði.

1. skip, hér átt við Orm inn langa. — 2. *síkr,* fisktegund; *láðsíkr,* sbr. dalfiskr, ormr, þ. e. Ormr inn langi. — 3. hirð.

16. Týr Heðins meyjar[1] lét sverða vind, vígþey[2], verða harðgervan hjörvi[3] á víðu Holms sundi; mörg bitr benkneif[4] óð í blóði fyr Áleifi áðr an Eirekr næði Ormi eða meira hlut.

1. *Heðins mær,* Hildr, valkyrja, orusta; *Týr* orustu, hermaðr, hér: Óláfr konungr. — 2. *vígþeyr,* bardagi. — 3. með hjörvi. — 4. *benkneif,* eggvopn.

17. Orðsæll jöfurr réð norðan ítrfermðum Ormi á móti Eireki, — snörp sverða snót[1] varð at[2] þat, — en hefnir Hákonar[3] stýrði sunnan þeim húfjöfnum hlýrs gota[4]; áðr óx gunnr[5] of góðan gram.

1. *sverða snót,* orusta. — 2. eftir. — 3. *hefnir Hákonar,* Eiríkr jarl Hákonarson. — 4. *goti,* hestr; *hlýr,* kinnungr; *hlýrs goti,* skip, Ormr inn langi. — 5. orusta.

18. Gott es mönnum at frétta gerva at því — gunnr óx fyr sunnan haf; sverð bitu fjörrönn[1] feigra fyrða, — hvern rekka randláðs viðir[2] kváðu rakkligast fylgja Áleifi; vinn'k sléttan sylg Surts ættar[3].

6

1. *fjörrann,* brjóst. — 2. *randláð,* skjöldr; *randláðs viðir,* mannkenning. — 3. *Surts ætt,* jötnar; *sylgr,* drykkr; drykkr jötna, Suptunga mjöðr, skáldskapr; eg yrki slétt.

19. Ógrœðir armgrjóts[1] sá Trana fljóta auðan ok báða Naðra[2] — hann rauð glaðr geir at gunni — áðr hjaldrþorinn[3], snotr[4] Þórketill heldi hugframr undan af snœris-vitni[5] ór ramri böð[6].

1. *armgrjót,* gull eða silfr; *ógrœðir,* eyðir; eyðir gulls, mannkenning. — 2. báða Orma. — 3. vígdjarfr. — 4. vitr. — 5. *vitnir,* úlfr; *snœris-vitnir,* skip. — 6. *böð,* orusta.

20. Veitkat[1] hitt, hvárt skalk leyfa[2] Heita dýrbliks dynsæðinga hungrdeyfi[3] dauðan eða þó kvikvan, alls[4] seggir segja mér hvárttveggja sannliga; at hváru[5] mun gramr sárr; hætt's at frétta til hans.

1. Eg veit eigi. — 2. lofa. — 3. *Heiti,* sækonungr; *Heita dýr,* skip; *blik* skips, skjöldr; skjalda *dynr,* orusta; *sæðingr,* már; *orustu már,* hrafn; *hrafns hungrdeyfir,* hermaðr, Óláfr konungr. — 4. með því að, þar sem. — 5. hvort sem er.

21. Landvörðr[1] var sagðr mér firðr lýðum ok láði fyr handan sæ; né munuma[2] of bíða meira stríð; oss væri heilalíkn[3] ef jöfurr lifði, þótt ærir hauks háklifs elds[4] beldi þeim svikum[5].

1. Óláfr konungr. — 2. munum eigi. — 3. full meina bót. — 4. *hauks háklif,* hönd; *handar eldr,* gull; *ærir* (flt. af *árr) gulls,* menn. — 5. hefði þau svik í frammi, að ráða hann lifanda af löndum.

22. Sá oddbraks árr[1] vas, es sagði þat of ævi læstyggs[2] sonar Tryggva, at lofða[3] gramr lifði; öld kveðr Áleif vesa kominn ór stála éli; es verr an svá; menn geta mjök ferri[4] sönnu máli.

1. *oddbrak,* orrusta; *oddbraks árr,* mannkenning. — 2. *læ,* svik; *læstyggr,* lætrauðr, ósvikall. — 3. *lofðar,* menn. — 4. fjarri.

23. Frák sköp mundut[1] verða þess, at margdýrr rýrir mundjökuls[2] myndi koma ór slíkum styr, þar es landherr sótti þróttharðan gram Þrœnda með liði lýða; þykkjat mér[3] gotnar[4] geta glíkligs.

1. mundu eigi. — 2. *mund-jökull,* silfr; *silfrrýrir,* mannkenning. — 3. eigi þyki mér. — 4. menn.

24. Enn segir sumr seggr auðar kenni[1] frá sárum tyggja eða of kumnum braut ór malma gnaustan austr[2]; nú's sannfregið sunnan morð siklings[3] ór miklum styr; kanka mart við veifanarorði[4] manna.

1. *auðar kennir,* mannkenning, hér átt við Hallfreð sjáífan. — 2. austr, sbr. »sunnr«, suðr, þ. e. við Svoldr. — 3. konungs. — 4. *veifanarorð,* ómerkr orðasveimr, staðlausu stafir. — Eg gef eigi gaum hviksögum manna.

25. Hykk nenninn[1] dróttin Norðmanna sóttan und lok[2]; nú es þengill[3] genginn fram[4]; dýrr dróttar stjóri hné. Dauði góðs grams brá gœði ófárar þjóðar; allr friðr glepsk af falli flugstyggs sonar Tryggva.

1. ötulan, harðfengan. — 2. liðinn undir lok. — 3. konungr. — 4. *genginn fram,* framliðinn; *fram* er hér í merkingunni *frá,* eins og í gotnesku.

26. Illt mein vas þats stóðk ferri[1] þverri ulfa sultar[2], þars malmar brustu mest, þótt oft sé smátt und einum; ek em skiliðr við skylja[3]; því hefir skalmöld valdit; flestum es mest vil ok dul vætta virða dróttins[4].

1. fjarri. — 2. *þverrir ulfa sultar,* hermaðr, hér: Óláfr konungr. — 3. konung. — 4. því veldr mest

ósk og blindni margra manna, að þeir vænta enn Óláfs konungs.

27. Hefk orðinn[1] guðföður, þanns varð ríkri hverjum heiftfíknum jöfri norðr und niðbyrði Norðra[2]; munk aldrigi bíða bótir þess margaukanda mækis móts[3], es vann breiðan barðmána[4] skarðan.

1. *orðinn,* af *verða* í merking: missa; *hefk orðinn,* eg hefi mistan. — 2. *Norðri,* einn þeirra dverga, er ber himininn; *niðr,* ættingi; *niðbyrðr Norðra,* byrði dverga-ættar, himininn. — 3. *mækir,* sverð; *mækis mót,* orusta. — 4. skjöld.

28. Fyrr mun heimr ok himnar bresta í tvau, áðr an fœðask myni gœðingr glíkr hugreifum Áleifi at góðu; hann vas mest gótt menskra manna. Kristr enn hreini hafi önd kœns konungs ofar löndum.

Nafnaskrá.